

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota,
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad,
Telefon szám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Egyes szám ára 2 lei, vasárnap
8 lei. Bucurestiben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 480 Lei
Fél évre ... 240 Lei
Negyed évre ... 120 Lei
Havonta ... 40 Lei

Hirdetések díjazás szerint

Megjelenik naponta reggel.

Feloldó szerkesztő:

Károly József.

Közös erővel.

A világháború folyamánként Európában fellépett gazdasági válság megoldása a legégetőbb probléma nemcsak a gazdasági, hanem a politikai körökben is. Ez a probléma kívül terjed a válsággal sújtott Európán, mert Európa betegségét az egész világ sinylt és különösen Amerika az, amely a közbelépés útját keresi és a cselekvés terére lép.

Az államférfiak minden igyekezte eddig meddő maradt. A béke öt esztendője óta egyetlen európai állam sem tudta gazdasági életét a háború előtti nivóra emelni. Önállóan egyik állam sem fejlődhetik gazdaságilag, különösen nem más államok rovására, mert a gazdasági élet kialakulása nemcsak lokális, helyi viszonyoktól függ, hanem szoros kapcsolatban áll a szomszéd államok helyzetével. Olyan a világ gazdasági helyzete most, mintha néhány kereskedő rohamosan meggazdagodott volna, de legfontosabb üzlethelei teljesen tönkrementek és ezek tönkrementek veszélyeztetik most a felgyarapodott helyzetét. Csak közös erővel, együttesen lehet segíteni az európai államok nyomasztó válságán és a probléma megoldására már érdekes lépések történtek.

Igen ötletes és komoly terv tárgyalozik azzal a gondolattal, hogy a német, magyar és lengyel államcsődök veszedelmét elhárítsák, a melyek beláthatatlan gazdasági katasztrófát idéznének elő. A terv mögött Anglia és Amerika áll és célja az európai konszolidáció helyreállítása. A tervezet egy tisztán gazdasági szempontokból megítélendő aranykölöcsönél kívánja stabilizálni a három súlyos helyzetben álló ország helyzetét, majd amerikai tőkés csoportok ajánlatot tesznek Közép-Európa államainak vasutjuk, hajózáruk és postájuk bérletére a legkedvezőbb feltételek mellett, vagy amerikai tőke támogatással egy államközi szindikátust alakítanak, amely addig tartaná kezelésében az egyes államok üzemeit, amíg az üzem továbbvitele lére anyagilag az illető állam képes lesz.

A közlekedés, a vasút, hajózás,

pósta, telefon, távirat tökéletessége, biztonsága és gyorsasága az első lépés a konszolidáció megteremtéséhez. Az államok közelebb jutnak egymáshoz és lebomlanak a gazdasági korlátozásokból épített kínai falak, hogy megindulhasson az országok között a békés forgalom.

Ha a közlekedés problémája megoldást nyer, akkor rövidesen önmaguktól oszlanak el azok az akadályok, amelyeket a normális

gazdasági élet helyreállításának útjában látunk. Így a jogbiztonság kérdése is csak a gazdasági állapotok leromlásával kapcsolatosan merült fel és a konszolidáció ezen a téren is rendet teremt. A világ vezető politikusai és gazdasági vezetői már látják a kivetelő utat Európa nyomasztó válságából és bizonyos, hogy most már nem hosszú idő kérdése az, hogy a rég óhajtott békés gazdasági viszonyok visszatérjenek.

Olaszország Tirolt félti a bajoroktól.

(Poincaré figyel. — Baden már tárgyal a franciákkal. — Izgalom az elszakadási mozgalom miatt. — München nyugodt. — Ellenséges érzület Gesslerrel szemben.)

Párisból táviratozzák: Poincaré bajor nacionalisták agresszív sziv vicelkedésére azzal válaszol, hogy mielőtt az újabb német javaslatot megvitátja, néhány heti megfigyelő állásba helyezkedik.

Rómából táviratozzák: Itt erősen félnek, hogy a bajor tüzfészekből Tirolba is áttérjed a mozgalom. A kormány ezért sürgősen utasította a hadügyminisztert, hogy kísérje figyelemmel a bajor ügyeket és cselekedjék, ha erre szüksége van. Olaszország nem szívesen venné, a bajor szeparatista mozgalmat, mert a német egy

séghen nem osztja a francia álláspontot. Vatikáni hírek szerint a pápa megbizta Paccelli müncheni nunciust, hogy hasson megnyugtatólag a bajor népre.

Berlinből táviratozzák: A badeni kormány már érintkezésbe lépett a megszállókkal, hogy milyen előfeltételek mellett hajlandók a megszállt terület és Baden között vonatjáratokat létesíteni.

Düsseldorfból táviratozzák: Itt nagy az izgalom az elszakadási mozgalom híveinek vasárnapi gyűlése miatt. Ugy tudják, hogy a

franciák még csak tárgyalásokba kezdenek a gyűléstől, nehogy zavariák annak lefolyását. A megszállt területre, nem engedik be Fuchst, a megszállt területek miniszterét és a passzív ellenállás fel számolásának kormánybiztosát, mert őt annak idején, mint tartományfőnököt kiutasították. A franciák még csak tárgyalásokba sem hocsátkoznak vele.

Münchenből táviratozzák: Münchenben tegnap nyugalom volt. A nacionalisták által mára bejelentett 14 nagy monstregyűlést a hatóság betiltotta. A gyűlési termekbe vezető bejáratokat a rendőrség még a délután folyamán bezárta. Egyes gyűlési termek előtt kisebb csoportok képződtek, amelyeket azonban a rendőrség fiamorosan szétszórta. Délután négy órakor gépfegyverekkel felszerelt nagyobb csapat katonaság megszállta a rendőrigazgatóság palotáját. A külügyminiszterium és a középületek megvannak rakva katonasággal és rendőrséggel.

Münchenből táviratozzák: A bajor lapok kommentár nélkül közlik Kahr volt bajor miniszterelnök és kinevezett diktátor proklamációját. Kahrnak háta mögött áll az egyesült hazai egyesületek szövetsége, amelynek diszelnöke, Létezik még egy másik nagyobb, ugynevezett hazai egyesület, a mely Hitler vezetése alatt áll. Ez a csoport szembehelyezkedett

A nagybecskereki önkéntes tüzoltó főparancsnok.

— Lukácsy Lajosnak „Esetek az Életből” című könyvéből. —

Kaltenleitgebenbe készültem a rendezes évenkénti kurámra a dr. Winteritz-féle szanatóriumba. Budapestben utközben egy-két napot töltöttem ügyeim elintézésé céljából. A Koronaherceg-utcában véletlenül Edelsheim Gyulai báró főhadparancsnokkal találkoztam. Hozzá csatlakoztam és együtt mentünk tovább. Az utca torkolatánál a Barátok-tere felől kisebb embertömeg közeledett, nagyobb részt utcai gyerekek. Egy fantasztikusan öltözött, — nálunk csak az operettekben látható katonaféle embert bámultak, akinek nagy fényes pléhisak volt a fején, válláig lefőgő fehér lófarkkal, vörös, testhez álló kabát fényes gombokkal, fehér szűk nadrág és magas, térden felül érő lakk csizma volt rajta. Széles kard az oldalán és magas, karmantyus, fehér szarvas bőr keztyű a kezén. Ugy nézett ki, mintha valamelyik operett-színház főpróbájáról ugrott volna meg. Ezt bámulták és követték az utcán járók.

Edelsheim Gyulai báró is meglepetve nézte a különösen öltözött egyént s ahogy a közelünkbe ért, a ház falához húzódtunk a tömeg elől. Mikor az exotikusan öltözött ur — 40—42 éves lehetett — délcég járásu, magas férfi Hozzánk érkezett, megállt Edelsheim Gyulai báró előtt, aki tábornoki ruhában volt, foszes állásba helyezkedett, jobb kezét katonásan a sisakjához emelte és bemutatkozott:

— F. Ferenc nagybecskereki önkéntes tüzoltó-főparancsnok!

— Baron Edelsheim Gyulai, Lan des Comandorender, General der Cavallerie, válaszolt a főhadparancsnok és kezét nyújtott a tüzoltó-főparancsnoknak, aki azt mély meghajtással fogadta el. Újból tisztelgett és eltávozott. Edelsheim báró nevetve jegyezte meg:

— Warum soll nicht er die Freude haben!

Akkor országos tüzoltó-kongresszus volt Budapesten, ahová az összes vidéki városbeli tüzoltók fejei összegyűltek és ezek közül való volt a nagybecskereki főparancsnok is, akihez szerencsénk volt. Ezt előre kellett bocsátanom

a következő eset illusztrálása végett.

A kaltenleitgebeni szanatóriumban rendezes kurámhoz tartozott, hogy naponként reggel 7 órakor a gyógyteremben vizes lepedőbe csavartak, aztán egy pokrócban hanyat fektettek egy szalmazsákon, betakartak más pokrócokkal és így kellett izzadnom egy fél órán át. Partnerem, aki vis-a-vis feküdt velem, hasonlóan becsomagolva. Aránylag fiatal, szőke férfi volt, 32—35 éves lehetett. Nap-nap után találkoztunk, de nem mutatkoztunk be egymásnak. Sem én neki, sem ő nekem. Összes beszélgetésünk arra szorított, miután ő a függönytől nem látta a teremben felakasztott órát, az én fekhelyemről pedig látszott, hogy időnként megkérdezte tőlem németül:

— Ich bitte, wie viel Uhr ist? Ugy látszik neki is unalmas volt, hogy fél órát a pokrócban izzadt.

Egy napon a kura után a parkban, ahol fürdővendégek reggeliztek, nagy csődület támadt. Diszta katonaruhába öltözött embert bámultak. Magam is érdeklődtem, Magas, fényes, ezüst sisakban,

Kahr magatartásával és formális harcot hirdetett ellene. Hitler azonnali kizárás terhe mellett megparancsolta az összes harci szervezetek tagjainak, hogy minden olyan egyesületből lépjenek ki, amely nem az ő parancsnoksága alatt áll. Mindkét politikai csoport egy abban a gondolatban, hogy a nemzeti ellentállást erősíteni kell. A harci szervezetek azonban a harcot a zsidók ellen is hirdetik. Kahr bizalmasa *Rupprecht* volt bajor trónörökösnek és hogy Hitlerrel miképpen osztozik a hatalom, azt még nem lehet tudni. A Berlinből jövő hadiállapotot kihirdető rendelkezés Münchenben és egész Bajorországban nagy feszültséget idézett elő. Az utcák, amelyek tegnap még egy minden pillanatban kitörni kész vulkán képét mutatták ma csendesek. Az utcasarkokon kiragasztott kormányproklamációkat kis érdeklődéssel olvassák. A nagy események előestéjére csak a városban cirkáló nagyszámú katonaságból lehet következtetni.

Drezdából táviratozzák: Dr. Geszler hadügyminiszternek diktátorra való kinevezése egy a hatóságokra, mint a közvéleményre bombaként hatott. A kétségtelenül legnagyobb bizalmi állás, amellyel a birodalmi kormány és Ebert elnök Geszleret megbízta, kinosan érinti dr. Zeigner miniszterelnököt, aki hónapok óta már azon fáradozik, hogy Geszleret megbízassa. A miniszterelnök lapjában a *Staatszeitungban* olyan cikkeket írat, hogy Geszler kinevezése diktátorra súlyos következményekkel fog járni. A *Volkszeitung* azt írja, hogy Geszlernek most alkalma nyílik megmutatni, hogy a hadsereg tényleg támaszköve a köztársaságnak. Geszler diktátor működésétől függ különben az is, hogy a munkásság milyen magatartást tanúsít vele szemben, vagy az eset

leges támogatásban milyen határigig megy el. Érdekes, hogy két nappal azelőtt ez a lap még súlyosan támadta Geszleret. *Szászország magatartása egyelőre még bizonytalan*, de nagy érdeklődéssel várja mindenki az október 9-én összehívott tartománygyűlést, amelyen Zeigner miniszterelnök erős akcióba lép a diktátor ellen. Válaszútnak tartják, hogy Geszler megakadályozza politikai ellenfelének ezt a sakkmozgását.

Drezdából táviratozzák: A rab

Áttérés a motoros közlekedésre.

— Kozlony számára írta: Bakonyi Kálmán okl. gépészmérnök, CFR. felügyelő. — (Második és befejező közlemény.)

A háborús és az azt követő években a nehéz viszonyok, gazdasági pangás, benzin és egyéb anyagok hiánya, azok silányabb volta stb. miatt az Acsev. motor-kocsijaival csak csekély forgalmat bonyolított le (a 34 daraból csak 2—15 volt üzemben), míg a többi legnagyobb részt szét-szerelve várja a motor-forgalom új felvirágzását. Az újabb megnyílt arad-oradea-marci (nagyváradi) vonalon három motorvonatpárt és Timisoara (Temesvár) felé egy motorvonatpárt vezetett be a CFR. és tervbe van véve az üzemben kívül levő motorkocsik kijavítása is.

A háború kitörésével a vezetőszerepet e téren az ACSEV.-től a svéd államvasutak vették át, amelyek már azóta nyersolajjal működő Diesel-elektromos motorokat és mozdonyokat állítottak a könnyű személyforgalom szolgálatába. Mint legújabbban értesültem 300 lóerős ilyen gépet is vettek üzembe, melyek kb. harmadannyi üzemköltséggel bonyolítják le a reájuk bízott személyforgalmat, mint a legjobb benzin-elektromotor-kocsik.

A Németországban újabb kétszített közvetlen hajtású benzines

lások és fosztogatások egész Szászország területén nagy méreteket öltenek. Csupán Lipse környékén fekvő majorságokból sok ezer métermázsza burgonyát loptak el. Egész fosztogató bandák képződtek, amelyek fényes nappal támadják meg az uradalmakat. Nemely banda 150 tagot is számlál. Sok helyen annyira vakmerők, hogy erősen felfegyverkezve elűzik a munkásokat és öröket és kedvükre fosztogatnak. Drezda környékén hasonló a helyzet.

Kocsik nem váltak be, mert a me-rev, közvetlen áttétel különböző hibái a fenntartási költséget erősen növelik és a gépek teljesítményét, valamint élettartamát csökkentik. Újabbban a gráci vagongyár — a drága mozdonyforgalmat kiküszöbölendő — precíziós Lenz-hajtású Diesel-motoros loko-motivokkal kezd kísérletezni, amelyek, tekintve azok egyéb hátrányait a durvább szerkezeteket igénylő vasúti forgalomban nem lesznek alkalmazhatók. A tökély magas fokán álló rugalmas elektromos áttételt semmiféle más szerkezet nem fogja pótolni. Előtünk álló példa Aradváros közvetlen hajtású újonnan beszerzett benzines mozdonyai, amelyek a fogaskerekek és kapcsolatok tömegével bíró sebességváltó berendezés állandó bajai, valamint a sebességváltás közben a benzin-motorra visszaható erős lökő és rázó hatás kellemetlenségei, folytán már új állapotukban is alig teljesítenek szolgálatot. Az Acsev háború tökéletesen felszerelt javító műhelyvel és hozzáértő szakemberekkel rendelkezett, nyolc évi szakadatlan kísérletezés és próbálkozás után mégis kénytelen volt közvetlen hajtású kocsiját a

fent említett kiküszöbölhetetlen gyermek betegségei folytán 1911-ben az üzemből kivonni. A beszerzési árban esetleg mutatkozó nagyobb különbség sem indokolja a sinen járó nehezebb és nagyobb terhelést vontató járműveknél a merev közvetlen áttétel alkalmazását.

Ugy pénzügyi, gazdasági, mint pedig kulturális indokok követelik, hogy támogassuk a motorokat, a személyszállításra egyedül alkalmas közlekedési eszközöket. Nagyobbítsuk, fejlesszük a forgalmat velük. Egy vasúttársaság sikere nem a lefektetett vágányhálózat hosszától, hanem a rajtuk lebonyolított sűrű, gyors és megbízható forgalomtól függ és hogy a vonatok mindig alkalmas időben, csekély üzemi költséggel közlekedjenek. E feltételek tiszta elektromos vontatás nélkül csak motorkocsikkal elégíthetők ki. Igaz, hogy az anyag, a fenntartás, a gondozás hiánya nagyon hátrányos a motor érzékeny mechanizmusára, de mindezek dacára jobban gyümölcsözőteli a beléfeleltett tökély, mint a nehézségek és kevésbé pontos megmunkálást igénylő mozdony. Ha megadjuk a motoroknak az általuk követelt jó anyagot, szükséges fenntartást, elsőrendű személyzetet, az eredmény nem maradhat el. Javítsuk ki a forgalomból kivett motorkocsikat és bonyolítsunk le velük Arad gócpontból — ahol az erre szükséges összes feltételek megvannak — terjedelmes és még a tarifa csökkenése esetén is produktív személy forgalmat. Az ország egyes részeinek boldogulása az állam boldogulását mozdítja elő. Később aztán vezessük be a motoros személyforgalmat e folyékony tüzelő anyagokban annyira gazdag állam összes vicinális gócpontjaiból.

Cseh váltótartozás kifizetése.

(Az aradi törvényszék elvi döntése.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott ma az aradi törvényszék polgári tanácsa, a külföldi tartozások rendezése ügyében. Egy aradi edénykereskedő egy losonci nagy kereskedőtől 1921-ben 35 ezer cseh koronaért árut vásárolt. Az összeget nem fizette ki azonnal, hanem arról váltót adott, amely 1921. november 30-án vált esedékessé. Mivel a cseh korona árfolyama időközben nagyon emelkedett és a losonci kereskedő a tartozás összegét csak cseh koronában akarta elfogadni, az aradi kereskedő nem egyenlítette ki tartozását, 1922. június hóban a losonci kereskedő a váltót peresítette és követelte a tartozási összegnek cseh koronában való megfizetését. A fizetési meghagyás ellen az alperes a váltó és kereskedelmi törvény alapján kifogást emelt. A váltóban ugyanis nem kötelezte magát, hogy az országot cseh koronában fizeti ki és a törvény értelmében így a Romániában forgalomban levő pénznemmel, a leval is kifizetheti. Mivel pedig a cseh korona azóta hatszoros értékére emelkedett, az alpe-

nagy fehér lófarkkal a fején, amely a válláig lecsüngött, vörös tiszti kabátban, teléggatva érdem jelekkel, fehér nadrágban, fekete sarkantyus, magas, lakkeszímában, széles karddal az oldalán. Valami exotikus katonának nézett ki. Csak operettekben láttam ilyen uniformist és néhány nap előtt — Budapesten a tüzoltó-főparancsnokot, aki azonnal eszembe jutott Senki sem tudta megmondani, hogy kicsoda? Midőn másnap reggel a pakoló teremben találkoztunk, ő már a szalmazsákon feküdt és izzadt. Röviden köszöntöttem és azt mondtam neki:

— Wie schön waren Sie gestern. Habens ausgesehen, wie der Nagybecskereker Feuerlösch-Oberkommandant!

Einevette magát. Midőn aztán a keserves pakolási félórát eltöltöttük, kijövet hozzám csatlakozott és elmondotta, hogy tegnap szentelték fel az orosz követtség palotája parkjában épült kápolnát és miután ő az orosz hadsereg aktív tisztje, lovas gárdakapitány a szentpétervári udvarnál, tehát hivatalosan el kellett mennie a kápolna-szentelésre. Meghökken-tem. Hamar eljárt a szám amikor a nagybecskereki tüzoltó-főpa-

rancsnokhoz hasonlítottam. Zavaromban bemutatkoztam neki.

— Graf Ignatiev — volt a választás. Oberst bei der berittene Garde in St. Pétervár. Nem akartam tovább fejtgetni az összehasonlítás bakklövésemet, hanem egyszerűen bocsánatot kértem elharmarkodásomért. Egyáltalán nem vette zokon tréfás megjegyzésemet. Ez időtől kezdve a legjobb barátságba keveredtünk. A kura után együtt reggeliztünk és szabad időnket a parkban együtt töltöttük. Ő beszélt nekem az előttem teljesen ismeretlen orosz dolgokról. Az orosz magas arisztokraták életéről és szokásairól, a befagvott Neva jegén az elegáns világ téli multságáról, a korcsolyázásról és a szánkázásról, a cári udvar intrikáiról, no meg aztán a bájos, csábító szép orosz asszonyok benső életéről stb. Elmondotta, hogy fia gróf Ignatjev akkori orosz államkancellárnak. Az apja forszírozta, hogy néhány hétre a híres dr. Winternitz tanár vizkuráját használja. Meghívott, hogy a jövő nyáron legyek a vendége néhány hétre St. Péterváron.

Egy napon aztán közölte velem, hogy lejárt a szabadsága és másnap hazautazik. Sajnáltam, hogy oly kedves embertől meg

kell válnom. A vonatfhoz kísértem s indulás előtt beszélgetés közben azt kérdezte tőlem nevetve, hogy miféle Feuerlöschkommandantnak neveztem? Mentegetőztem, hogy csak tréfás megjegyzés volt. Midőn aztán kérésének eleget tettem, ceruzát vett elő és a kézelőjére írta fel: A Kalauz jelt adott, a vonat elindult. Elváltunk.

Hazaérkezésem után talán három hét múlva ajánlott levelet kaptam Oroszországból Szentpétervárról. Kabinet-nagyságu arcképét küldte benne ezredesi díszben, ugy, amint Kaltenleitgeben láttam. A fénykép hátsó lapjára ez volt írva?

Erinnerung an Kaltenleitgeben von „dem Groszbecskereker Feuerlösch-Commandant.“ Ivan Graf Ignatjev Garde Oberst.

Kitüntető figyelme kellemesen lepelt meg. Iróasztalomon keretben őrzöm fényképét.

A most lefolyt rettentő háború második évében olvastam egy újságban, hogy Ignatjev tábornokot a harcmezőn egy srappell megölte. Valószínűleg ő lehetett. Bár ellenségünk volt, őszinte részvétellel emlékeztem gyászos halálára, amely kötelessége teljesítésében férükora legszebb éveiben érte.

res csak a lejárat előtti napok átlagos szokalkurzusát hajlandó fizetni. A törvényszék helyt adott az alperes érveléseinek és kötelezte, hogy tartozását 1.60 kurzus alapján (mert az aradi kereskedelmi és iparkamara a szokol a lejárat előtti átlagos kurzusát a bucuresti tőzsdejegyzés szerint 1.60-ban állapította meg), rendezze. Az alperest a mai tárgyaláson dr. Révész Mór, a felperest pedig dr. Schütz Henrik aradi ügyvédek képviselték.

Milliárdos heti fizetés.

(Berlini árak. — Aradi fiatalember levele.)

(Saját tudósítónktól.) A mai németországi viszonyokra jellemző az a levél, amelyet egy Berlinben tanuló aradi diák küldött aradi barátjának. A levél szeptember 23-án, tehát egy héttel ezelőtt íródott és azóta ott egészen megváltoztak az állapotok. Különösen az árak tűnnek fel nevetségesen olcsónak. A fiatalember azt írja levelében, hogy egy nagy berlini bankban dolgozik mellékesen és fizetését az élelmiszerindex alapján kapja. Heti fizetése egy milliárd márka és — tekintve a dollár magas kurzusát (200 millió márka) — ez alig öt dollár. Ezzel a fizetéssel szemben a következő árrakkal kell számolni: ebéd 50 millió, villamosjegy 3, városi vasut jegy 4, egy közepes cigaretta 2, egy kenyér 19, egy font vaj 50, egy font szilva 2 és fél millió, egy ruha 5 milliárd, egy pár cipő 700 milliótól egy milliárdig. Ha a dollár esik, az élelmiszerárak továbbra is megmaradnak, mert a dollár másnap nyívs emelkedik. Szeptember 22-én a dollár 100 milliót állt, 23-ára már ismét 200-ra szökött fel. A fiatalember azt írja, hogy aki az ilyen valutahullámozást ügyesen ki tudja használni, az sok pénzt kereshet. Az idegen valutákat mind be kell szolgáltatni a Reichsbanknak, ennek a megszerzése nagy összegű aranyárka-büntetést és fegyházat von maga után. A berlini rendőrök, akiket népszerűen csak zűdkabátosoknak neveznek, sürri tartanak razzitát a schiberutkákon. Ilyenkor elzárnak egy egész utcát, minden embert végigkutatnak és elveszik tőle az idegen valutát. Átutazó külföldieknek és egyetemi hallgatóknak azonban nem kell beszoolgáltatniok a devizáikat. — Az élet pezsgő, eleven, az ember nem győző válogatni a szórakozóhelyekben, természetesen mindenütt csak milliókban és milliárdokban beszélnek.

A Berlinben élő aradi főiskolai hallgató levele még szeptember 23-án kelt, azóta már sok minden másképpen van a német fővárosban.

Lemond a magyar pénzügyminiszter.

(Kállay Tibor elkedvetlenedett. — Ő intézi a magyar kölcsönügyet.)

Budapestről jelentik: Kállay Tibor magyar pénzügyminiszter a legrövidebb időn belül elhagyja állását és erre vonatkozólag már Genfben meggyezett gróf Bethlen István miniszterelnökkel. Az egyetlen ok, mely a minisztert erre az elhatározásra készítette, az, hogy azok a sorozatos nehézségek, melyeket főképpen politikai célzatosságból munkája elé gördítettek, már régen elkedvetlenítették, amint hogy, mint emlékeztetes, a miniszteri tárcát csak többszöri felszólításra és nem szívesen vállalta Kállay Tibor.

Kállay Hegedüs Lóránt után

A tudomány új otthonában.

(Látogatás az aradi római katolikus főgimnáziumban.)

(Saját tudósítónktól.) Aradon a Kalvin János-utcában, a miniatűr Flórián-kápolnával szemben meredezik büszkén a magasba az aradi katolikus főgimnázium fehér falu új otthona. Kétemeletes palota, a Trithaler és Probst építő cég hatalmas méretű alkotása, tetőzetének közepén aranyozott hatalmas kereszt hirdeti az intézet katolikus jellegét és allegorizálja a békés megértést.

Megkértem Fischer Aladár igazgatót, engedje megtekintőm az új iskolát. Nem obligát riport-látogatás akar lenni ez, de az a közönség, amelynek az áldozatkészségéből az iskola létesült, mégis kíváncsi arra, milyen intézetben tanul az aradi magyar népkisebbség ifjusága? Azután még a sajtónak is van egy csekély része abban, hogy a négy esztendőn keresztül annyi nélkülözésen átment iskola végre saját házában szolgálhatja az egyetemes kultúrát. Fischer igazgató kész örömmel és némi büszkeséggel kalauzol mindenfelé. A büszkeség teljesen indokolt, mert a legnagyobb része mégis csak nekő van abban, hogy az iskola boszorkányos gyorsasággal fölépülhetett. Kezdjük a tantermeken. Világos négyablakos fehér falu termek, egészségesek, sehol semmi nyoma a tulzsfoltóságnak. A padló frissen beeresztve olajjal, nem képződhetik por. Egy-egy terem tíz méter hosszú és hét méter széles, a padok minden díszítés nélkül praktikus ülőhelyek, a katedra szintén. Az ablakokon még nincsenek függönyök, helyüket pa piros pótolja.

— Nagyon sokba került az építkezés — mondja Fischer igazgató — függönyökre még nem tellett. Idővel az is lesz.

Következik a tornaterem. Ez hatalmas 22 méter hosszú és tíz méter széles terem. Mellette öltöző és mosdó. A berendezés higién-

litt az ország pénzügyminisztere és talán a legnagyobb nehézségek között a kielégítetlen társadalmi és gazdasági rétegek folyton megújuló igényeinek ostromában, vitte az ország financiáit. Kállay Tibor a pénzügyi tanács legutóbbi ülésén tett először célzást arra, hogy elhagyja helyét. Az ülésen elvi jelentőségű kérdések merültek fel, mire Kállay kijelentette, hogy azokat ő már nem képviselheti a parlament előtt, mert lemond állásáról. Most egyelőre arról van szó, hogy helyét elhagyja, mint meghatalmazott miniszter a magyar kölcsöntárgyalásokat fogja továbbra a külföldön irányítani.

kus, az egész helyiségen szinte végigvonult a végsőkre redukált egyszerűség. Ezután bevezet az igazgató a szertárakba. Először a fizikaiba. Villamosságfejlesztő rafinált gépek sorakoznak egymás mellett egészen jól megírva a lom bikokkal és más kémiai szerekekkel. Ez a szertár aránylag igen jól fel van szerelve, bár sok mindenre volna még szüksége, különösen egy mikroszkópra. Akit egyébként érdekel az új gimnázium fizikai és kémiai szertára, az forduljon csak Fischer igazgatóhoz, aki kész örömmel mondja meg, hogy mire van még szükség?

A földrajzi szertár szintén elég séges. Hatalmas globuszok, precíz atlaszok megismertetik a tanulóifjuságot az öreg Európa és a nagy világ hegy- és vízrajzi fekvésével. A természetrajzi szertár azonban hézagos. Figyelembe kell venni, hogy négy évvel ezelőtt, amikor az egykori Bibics-féle liceumot át vette az állam, a létesülő katolikus főgimnáziumnak semmije sem volt még. Négy év alatt a tanárok és a tanulók szorgalma és fáradsága eredményezte azt, hogy most már van elég szép szertára az iskolának. Az ásványgyűjtemény eökeletes. — Az állatgyűjtemény azonban hézagos. Madarak még csak lennének, de egyéb négy lábúak hiányzanak. Az Erdélyben levő madárfajok egy-egy kitömött példánya ott gubbaszt a szekrények tetején, spirituszpreparátumok is vannak csekély számban, de ez még mind kevés.

— Kérem szépen — mondja Fischer igazgató — megkértem az aradi vadászokat, engednének át az iskolának egy-egy farkast, rókat, vagy medvét, vagy más elejtett vadat. Eddig azonban még nem kaptunk semmit.

Az aradi vadászok bizony gondolhatnának arra, hogy a puskájuk elé

át a tudományos igazságnak. Uricsaládoknál szokás kitömött állatokat dísznek tartani. Nem lenne szebb és nemesebb, ha ezeket átengednék az iskola céljaira? Az iskola könyvtára jelenleg 4000 kötetből áll, köztük sok román könyv is. Elkélme itt is néhány tudományos könyv. Azután meg nagy szükség van valamilyen műtörténeti gyűjteményre, pénz- és éremgyűjteményekre, de legfőképpen berendezési tárgyakra, szekrényekre és állványokra. — Mikor megkértem Fischer igazgatót, mennyibe került a kétemeletes impozáns épület, emyit felel:

— Négy millió nyolcszáz ezer leibe.

Az aradi magyarság tömötségenek és faji szeretetének fényes bizonyítéka ez az új iskola. (k. s.)

Telefonált a halál torkából.

(Bányakatasztrófa Skóciában.)

Londonból jelentik: Falkirkben, a Redding szénbányában végzetes szerencsétlenség történt: egy most már nem használt és vízzel megtelt akna fala beszakadt, úgy, hogy a víz elárasztotta az alatta levő tárnát. Huszonegy embert si került megmenteni, negyvenegyen azonban egyelőre hozzáférhetetlen helyen maradtak s azt hiszik, hogy megfulladtak. A szerencsétlenség kitörésekor körülbelül hetven ember volt az aknában, midőn hirtelen nagymennyiségű víz tört be a bányába. Kétségbeesett örökődéssel iparkodtak a bennmaradt segítségére sietni, azonban minden örökődésüknek gátat vetett a kitömülő gáz, mely eloltotta a világító lámpásokat. Segélykiáltások voltak hallhatók a körülbelül fél angol mérföldnyire fekvő használaton kívül álló légakna felől. Ekkor a mentőcsoporth megkísérelte, hogy ebbe a szellőztető aknába hatoljon be. Sikertült huszonegy embert élve kihozniok. A bennrekedt munkások egyikének atyja a szerencsétlenség pillanatában éppen telefonon beszélt fiával a bánya irodájából. A fiatalember kétségbeesetten mondta atyjának, hogy a víz gyorsan emelkedik és hogy éppen derékig ér. Jelentette továbbá, hogy társai közül többen a vízbe fulladtak. A fiu beszéde hirtelen véget ért.

— Aradiak elkészült utlevelei. Az aradi államrendőrség utlevélosztásván a következők vehetik át utleveleiket: Irom Iózsef, Primó Károlyné, Schwarz Ella, Snitzer Erzsébet, Polák Sándor, Reich Helén, Radován Milivoj, Fülöp Anna, Böhm Jenő, Hanga Demeter, Weisz Ottó, Cséfy György, Braun Sándor, Grosz Magda, Löwinger Zseni, Török Erzsébet, Körössi Janka, Madár Karolina, Nagy Adolf, Domokos Gyula, Scheffer Adolf, Némethy Emil, Verner Sándor, Czukor Albert, Grünberger Adolf, Seibel Vilmosné, Selfer Vilmos, Berzicskó Árpád és Balázs Antal

VASÁRNAPI LEVÉL.

Az alkoholizmus

a tudóvész és vérbaj mellett kétségkívül az emberi faj legnagyobb pusztítója. Afrika és Amerika őslakóit a pálinka irtotta ki és Európa lakosságának is az alkohol segít a Végzet beteljesedéséhez. Soha nagyobb szükség az emberek egészségének és életképességének fontartására nem volt, mint napjainkban, a lefolyt emberpusztítás utáni szomorú korszakban. Vajon mely nemzetek kerülnek ki győztesen ebből az általános, szörnyű zürzavarból? Bizonyára azok, a melyek elvesztéseiket pótolni s az általános elkorcsosulásnak utját állni tudják. Ennek a legelső és legkönnyebben is keresztülvihető feltétele volna az alkoholizmus kiirtása. De hol vagyunk mi az amerikai alkoholtilalomtól? Itt hatósági segédlettel folyik az alkoholizmus propagálása, mely első sorban a földművelő népet teszi tönkre, azt az egyedüli öserőt, melyből a nemzet regenerálódni képes lehet. A városokban is, a falvakban is feszítő mértékben szaporodnak a kocsmák s az ivásnak és dorbélozásnak szánt másnevi helységek. És milyen szörnyű kép az, mely az elterjedt alkoholmérgezés nyomában látható! — Az ugyanis meglazult erkölcsi érzék még jobban súlyosod, a munkaképeség csökken, a nyomor fokozódik, a szellemi igények a semmire redukálódnak s az utódok elkorcsosulása hülyék és gonosztevők csoportjává alakít majd át egész országrészeket. Hol itt a megállás? Hol a legkisebb fel arra, hogy ez a nép- és nemzetirtó mérgező elterjedése komoly akadályokba ütközzék? Ma még talán lehetne segíteni; még meg lehetne menteni a jövő generációját egy észszerű fajnemesítő programmal, melynek az alkoholmentes élet volna első feltétele. De ki tudja mi lesz holnap? Tekintsünk Keletre. A hatalmas orosz birodalom 120 millió lakosa talán már bele is szokott az általános alkoholtilomba, szellemileg is, testileg is fejlődik, regenerálódik. Mi vár Középeurópa nemzeteire, ha majd szomszédságában a számbeli legerősebb nemzet minőségileg is a legerősebbé válik? Nem merünk jósnál. De bárcsak a hazafi-szellem ne gyűlöletet szításában, ne hatalmi törekvésekben élne ki magát, hanem abban a nagyszerű nemzet és népművelő munkában, mely az egyén egészségének fontartását és a faj nemesítését szolgálja. — Ha ilyen célra tömörülne az ifjú emberek és ilyen eszmék propagálására szervezkednének, úgy olyan munkát végeznének, melyet a hazai fundamentumát a legcéltudatosabban erősítenek. Puskatag talakra csak kunyhók épülhetnek, paloták soha.

Dr. Hollós József.

Csendőrök és katonaszökevény harca.

(Gyilkosság önvédelemből. — Véres dráma az arad-tornyai országúton.)

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel Arad-Gájtól néhány kilométerre a tornyai határ közelében átlőtt koponyával holtan találták az országút mellett Katona József tornyai gazdát. Amikor a tanyák lakosai jelentést tettek a tornyai csendőrségen a talált holttestről, ott már tudták az esetről, mert két csendőr önként jelentkezett a parancsnokságnál és elmondotta, hogy önvédelemből gyilkolták meg Katona Józsefet.

A csendőrök már hetek óta körözik Katona József testvéröcsét, Mihályt, aki a katonai szolgálat elől szökött meg. Ma hajnalban két tornyai csendőr az arad-tornyai országúton rendes portyázó utját végezte. Egy szemben jövő kocsin ráismerték a szökevény Katona Mihályra. Azonnal felszólitották, hogy kövesse őket a tornyai csendőrségre. A kocsin ült Katona József is, aki hajlandó volt kocsin elvinni őket. — A két csendőr felült a kocsira és néhány száz méterre az országút keresztezésénél Katona József a lovakat

Arad felé irányította. A csendőrök követelték, hogy Torna felé hajtson, de erre Katona József nem volt hajlandó és kijelentette, hogy neki Arad felé van dolga. A csendőrök kiakarták venni Katona József kezéből a gyeplőt, hogy a lovakat visszairányítsák a tornyai országútra. Katona ellenkezett. A gyeplő rángatásától megvadult lovak lefordították a kocsit a magas töltésen levő országútról. — Mind a négyen lezuhantak az árokba. A csendőrök szerint először Katona József ugrott talpra és kiakarta csavarni a még földön fekvő csendőr kezéből a fegyvert. A másik csendőr társának segítségére sietett. Erre a fiatalabb Katona is beleavatkozott a dulakodásba. Az egyik csendőrnek sikerült fegyverét felkapni és ráült Katona József. A szerencsétlen ember átlőtt koponyával terült el a földön. A két csendőr ezután Katona Mihályt ártalmatlanná tette és bevitte Tornyára. A tornyai csendőrparancsnokságnál jelentést tettek az esetről, aki megindította az ügyben a nyomozást.

A temesvári filharmonikusok

(A szezonnyitó hangverseny sikere.)

(Saját tudósítónktól.) A filharmonikus hangverseny Temesváron mindig valóságos zenei ünnepe, melyre minden komoly zenekarát jóelőre készülődik és örül a ritka alkalomnak, hogy egy nagy klasszikus zenekar játékában gyönyörködhetik. Annyi kísérlet és fáradság után, hála egy energikus és nagykulturájú karmester kitartásának, rendelkezünk egy ilyen zenekarral és nevelődött egy szépszámu, állandó közönség a zene ez ünnepeinek megtartására. A megnyitó hangverseny egyben erőpróba is volt, hogy sikerült-e a zenekart együtt tartani, fejleszteni, fegyelmét, készségét fokozni, nem lanyhult-e a közönség érdeklődése? Már most megállapítható, hogy visszaesés nincs és az első hangverseny kritikusan helyzetén szerencsésen túl vagyunk. — A Freischütz-nyitány még kissé lanyhán és zökkenésekkel ment, a hegedűk fátyolos hangokat adtak, a zenekar nem olvadt egyetlen nagyszerű hangszerré. Azonban Mozart A dur. koncertjét már kifogástalan precizitással játszották finoman alkalmazkodva a szólistához. Mintha a kísérés nehéz művészetében megedződött volna a zenekar, Haydn pompás G-dur symphoniáját nagyszerű lendülettel, melegen, színesen hozták ki, szinte érezni lehet, hogyan élkelebe magukat a zenészek e diadalmas és hájos harmoniába, s gyönyörködve adják át magukat Haydn derűs lelkének.

Az est szólistája, Mozart hangversenyében Schwenk Márta volt, aki külföldi tanulmányai után most először lépett szülővárosának közönsége elé. Jó iskolája biztosságot és öntudatot kölcsönzött neki és szép, korrekt játékot produkált. Mégis az az érzésünk, mintha eljutott volna tehetsége határaihoz, és női gyengesége nem engedte eljutni ahhoz a végső tökélyhez, azokhoz az utolsó árnyalatokhoz, melyek különösen Mozart e nem nagyon hálás művének interpretálásához szükségesek. A haldokló rokokónak tépelődései, a viharos romantikának fájó előérzetei, elmélyedés a korszakváltozásnak az élet és pusztulás határán felnyitáló sejtelméibe, ezek oly feladatot rónak az előadó művészre, melyekkel csak a nagyon erős, ösztönös zsemé és egy érett műveltségű tud megbirkózni. A közönség nagy rokonszenvvel jutalmazta a fiatal művésznő előadását, éppugy mint a kitűnő karmester munkáját. Nem ismerjük Neubauer ezévi programját, de kíváncsnak tartanók, ha az összes hangversenyekre ezt előre elkészítené és így az anyagban bizonyos arányosság és a sorrendben és összeállításban valami rendszer és karakter jusson érvényre. Feltétlenül szükséges volna az újabb zeneirodalom termékeit is beállítani a műsorába, mert a klasszikusok egyoldalú kultiválása az érdeklődés lankadására vezethet. Viszont a modernnek tapintatos bevezetésével Temesváron hívatást lehetne teljesíteni, mert itt pl. Mahlert, Regert nem

is szólva a legújabb zenéről, alig ismerik. (DJ)

Paál Albert.

(Képkiallítás az aradi Kulturpalotában.)

(Saját tudósítónktól.) Aradon nem új név a Paál Albert neve. Itt él közöttünk ez a szerény, tehetséges, 28 esztendősen festőművész. Néhány hangulatos tájképe aradi szalonokban függ. Most azután ki rukkolt 45 kisebb-nagyobb festménnyel, hogy bemutassa Arad közönségének tudását. A Kulturpalotában rendezett első aradi kölléktív tárlata vasárnap délelőtt nyílik meg. Ahogy belépünk a terembe, szemünkbe ötlék egy nagyméretű vászon. Címe Erdőszele. Valami meglepetés ez a festményen. Nem olyan, mint a többi Paál-kép. Közeli nézve összevisszaságban felrakott színtöltő. Megfelelő távolságból kibontakozik a mű a maga teljes pompájában. Csupa hangulat, harmónia, üdőség. Az ihlett óráiban alkotta a fiatal művész ezt a művet, a melyben benne van nagyszerű rökönyök: Paál Lászlónak finomsága és tökéletes művészete. Ha Paál Albert csak ezt az egy képet mutatja be az aradiaknak, akkor megérdemli az elismerést és támogatást. De találunk a terem falain több olyan képet is, amelyek a művész fejlődéséről, elmélyüléséről és talentumának izmosodásáról tanuszkodnak. A „Sziklák végső napsütésben” című Mednyánszky-hangulatu nagyobb vászon, az „Eős hangulat” Katona Nándor-szerű lágy tónusa egy-egy ékes dokumentuma Paál László fejlődésének. Az „Oravicabánya”, „Borossebesi hegyek”, „Téli hangulat”, „Körös partia”, „Ményházi falrészlet”, „Fenyőbokrok télen”, „Hegyalja” olyan teljesítmények, amelyekre büszke lehet a művész.

Paál Albert most azon az uton van, amelyet hosszas keresés után meg kellett találnia. Technikájában a finomság dominál, elképzelései őszinték és hangulatai növizist lehelnék. A nagybányai iskola, Ferenczy Károly, Thorma és Réff tanító keze hasznára váltak és jó utra valóul szolgálták. Most azután sok évi csendes aradi munka után külföldre készülődik a művész, hogy lásson, tanuljon, tapasztaljon. Az aradi műértő közönség színyára hozzá fogja segíteni annál is inkább, mert megérdemli a támogatást és mert szokatlanul alacsony árakat szabott képei-nek. (K. J.)

— Montenegroi herceg — jugoszláv tábornok. Belgrádból táviratozzák: A belgrádi Preporod című lap közlése szerint Péter herceget, néhai Nikita montenegroi király fiát a déli jugoszláv hadsereg parancsnokává nevezték ki. A hadseregparancsnok Belgrádban vagy a királyság egy más nagy városában fog szék-

Hogy áll a leu?

Szept. 29-én 100 leiert adtak
Nálunk:

2.61 svájci frankot.
7.54 francia frankot.
9.200 külföldi magyar koronát.
13.500 tényleges magyar koronát
14.500 belföldi magyar koronát.
33.000 osztrák koronát.
Zürichben 2.60 frankot
Párisban 7.65 frankot
Budapesten 9500—10800 kor.-t
Bécsben 33.500 osztrák koronát
Berlinben 76.000.000 márkát
Prágában 15.60 szokolt
Belgrádban 41 dinárt
Newyorkban 47 centet
Londonban 1 font 980 lei.

A letört gavallér.

(Nyhatkozik Lácza Zoltán felesége.)

(Saját tudósítónktól.) Néhány héttel ezelőtt a *Közöny* megírta a *Prágai Magyar Hírtap* alapján, hogy Lácza Zoltánt, a Sertésforgalmi Iroda volt aradi megbízottját Léván váltóhamisítás miatt le tartóztatták. Ma megjelent szerkesztőségünkben Lácza Zoltáné, egy ismert aradi uriaszony, aki a róla szállongó hírekről és férje összeroppanásáról a következőket mondotta el:

— Azt írták férjem letartóztatásával kapcsolatban rólam a lapok, hogy egy évvel ezelőtt tintem fel Léván Lácza mellett és hogy nem vagyok a felesége. Hát ez nem igaz. Sajnos hites felesége vagyok Lácza Zoltánnak. Áttérve a dolgok histórikumára a következőket tartom fontosnak a közlésre:

— Mielőtt Lácza elfoglalta Léván a *Garancia* biztosító társaság vezérképviselését, súlyos beteg szanatóriumban volt. Én magam a múlt év október 8-tól ez év februárjáig Kolozsvárott betegkedtem, majd nagybeteg leányomat a Semmeringre vittem és Léván mindössze néhány napot tartózkodtam. Akkor hosszú ideig leányomnál tartózkodtam. Majd néhány hetet Léván töltöttem s azután ismét leányom mellett voltam. Augusztus 24-én érkeztem Lévára, éppen az nap, amikor Láczaival a Katasztrófa történt. Ténát nem töltöttem ott egy évet. Az sem igaz, hogy Lácza egy földbirtokos nevére hamisított váltót; az a valóság, hogy az én nevemet írta váltóikra. Most szereztem azután tudomást arról, hogy a férjem távollétem alatt orgiákat rendezett könnyűvértű nőkkel és nagylábon élt. Miután a köteles férji hűségét megszegte, beadtam ellene a válókeresetet. Lácza engem kiforgatott egész vagyonomból: pénzemet, ékszereimet, drága berendezéseimet könnyelmű

életmódja költségeinek fedezésére fordította és most teljesen kifosztva állok. Mindezt reputációm érdekében tartottam fontosnak a nyilvánossággal közölni. — Most

Rejtélyes gyilkosság Temesváron.

Női holttest a Scudier-parkban. Nyomoz a rendőrség

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel Temesváron, a Scudier parkban egy borzalmasan megcsontott női holttestet találtak. Bain Lázár, a bűnügyi osztály főnöke, Popescu a belvárosi rendőrkerület komisszáriusa és Weisz Feodor dr. hatósági orvos rövidesen megjelente a helyszínén. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosságot reggel öt órakor követték el. Az áldozat nyaka majdnem teljesen el volt metszve, jobb arcán szúrásról eredő seb, homlokán pedig téglától eredő hatalmas ütés nyoma. Az ütés oly erős volt, hogy a téglát kettétört. Megállapították, hogy a gyilkosságot erős küzdelem előzte meg, mert a környék fel van durva, és a meggyilkolt nő bal közép ujján harapás nyoma látszik és az áldozat jobb kezében összes férfihajszálakat szorongatott. Lábán is látszik ütés, vagy rugás nyoma és össze van karcolva.

A rendőrség megállapította a meggyilkolt kiletét, aki Pósa Ágnes nevű ujksodai asszony, azelőtt a Lánegyárban dolgozott, ahol a vele vadházasságban élő fér-

vissza akarok ide térni, itt akarok élni, ahová oly sok kedves régi emlék fűz, ahol megbecsültek és ahol a jótékony szolgálatban működtem.

je házimester volt. Férjét nemrégiben kisebb lopásokért elbocsátották és ekkor az asszony is elhagyta állását. Ma délután a nyomozó bizottság kiszállt Kisodára, ahol többeket kihallgatott és megállapította, hogy az asszony legutóbb összeszólalkozott férjével, akitől kedden elköltözött és úgy volt, hogy husz éves Ilonka nevű leányával Constanzába utazik.

A gyilkosság színhelyének közelében egy kerdőt találtak, amelybe a gyilkos véres kezét törölte meg. A nyomozásnál egy rendőrkutya is segítkezik, amely a színhelyről egyenesen a Józsefvárosi pályaudvar felé vette irányát. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a gyilkos idegen volt, aki szemelmi támadást akart a bizonyosan ellenszegülő asszony ellen elkövetni. Rablógyilkosság esete nem valószínű, mert az asszony gyűrűje és nála volt értékei meg vannak, de nem lehetetlen az sem, hogy bosszu műve volt a gyilkosság. A rendőrség erélyes nyomozást kezdett meg a tettes kézrekerítésére.

A valóperes hölgy lakásügye.

— (Pikáns történet, amelyet az élet produkált. — A cselédszoba titkai. —

(A *Közöny* budapesti tudósítójától.) Még a múlt év decemberében történt, hogy dr. Krausz Sándor orvos házasságát Rosenzweig Erzsébettel felbontotta a bíróság. A volt házastársak azonban a válóper lezajlása után is együtt maradtak a Rákóczi-ut. 70. II. em. 6. szám alatti háromszobás lakásukban. Természetesen ez a helyzet mindkettőjükre nézve kellemetlen volt. Igyekeztek tehát egymást kölcsönösen kiturni a lakásból. Ha az asszonyt kereste egy látogató, a volt férj ridegen elutasította. Ha viszont az orvost kereste fel egy paciense, rendszerint az asszony állt eléje és lebeszélte:

— Ugyan kérem, mért kezd ilyen paccerral? Előre meg akarja ásatni a sírját? Ajánlom, nézzen jó orvos után!

Mindenkit elriasztottak egymástól. Minden alkalmat megragadtak, hogy borsót törjenek egymás orra alá. A férj levelet írt az asszonynak, amelyben felszólította, hogy záros határidőn belül hagyja el a lakást. Az asszony erre ugyanilyen ultimátummal válaszolt. Az orvos ez évi januárjában, egy szép napon, kizárta volt feleségét a lakásból. Az asszony

erre felment a lakáshivatalba dr. Bartos Géza elnöki előadóhoz. Az ő határozata alapján a rendőrség karhatalmilag helyezte vissza a lakásba. Az orvos, mikor látta, hogy önhatalmu kihelyezéssel nem ért cél, felmondási perrel próbálkozott az asszony szűrét kitenni. De Krauszné résen állt és megelőzte. Mielőtt a pert letárgyalták volna, kérte a lakás rekvirálását a saját számára. A lakáshivatal elutasította a kérelmét, de kimondotta, hogy férj és feleség társbérleti viszonyt nem szünteti meg a házasság bírói felbontása sem. A lakást tehát közösen használhatják. Februárban a felmondási per tárgyalására került a sor. Az asszonynak ekkor már kezében volt a fenti határozat. Fel is mutatta.

— Ha közösen társbérleti vagyunk, — mondotta — egyformán jogunkban áll felmondani egymásnak. Tehát én is felmondok dr. Krausznak. Tessék döntení, tekintetes járásbíró.

Persze a járásbíró elutasította a férj keresetét, mondván, hogy társbérleti társbérleti ellen felmondással nem élhet. Most már azután, látva, hogy sem önhatalmu kihelyezéssel, sem felmondással

nem boldogul, visszabocsájtási kéresettel élt az egész lakásra nézve. A tárgyaláson elmondotta, hogy ő a lakás főbérletje s a házasság köztük felbontatott, úgy hogy most már egy kézen személy tartózkodik a lakásban, amihez Krausznénak, mint idegennek, semmi jogcíme nincs.

A visszabocsájtási kéresettel ugyancsak elutasították volt férjét, ismét kimondván, hogy férj és feleség társbérleti s ezt a viszonyt az elváltás sem szünteti meg. Két peres ügyet tehát már elvesztett a kétségbeesett orvos. Mivel pedig a törvényes eljárás egyezben sem vezetett eredményre, most már más úton kísérelte meg. Lakott nála a cselédszobában egy takarító-házaspár, bizonyos Szücs András és neje. Május elsején magához hívatta az asszonyt.

— Nézze, Szücsné, magával meg voltam elégedve, de most olyan házaspárt vagyok kénytelen felfogadni, aki kiszékeztet a Krausznét a lakásból. Fel kell mondanom maguknak május 15-ére.

Szücs Andrásnak nem volt hát nyére a dolog. Hő jutalomért besugta a felmondást Krausznénak, aki ismét résen állt és még ravaszabb dolgot eszelt ki. Kellő áldozattal rávette Szücs Andrást, hogy a felmondás lejártá előtt két nappal költözzék ki, de az orvos tudta nélkül, a legteljesebb titokban. Azután felvett egy példának megfelelő új takarító-házaspárt. A családfőt Steiner Mór Jenőnek hívták, hatalmas, tagb zakadt férfi volt, a VII. kerület réme, egy valóságos Breitbart. Végül meghagyta nekik, hogy május 13-án reggel készen álljanak a költözködéssre. Krausz dr. ugyanekkor egy Raduj András nevű, alkalmi vállalkozásokat kedvelő egyént fogadott fel, nejevel egyetemben. Ők lettek volna hivatottak arra, hogy kifüstöljék az asszonyt a lakásból. De másképpen történt minden. Május 13-án reggel Krausz dr.-t éles telefoncsengetés zavarta fel álmából. A telefonba női hang csicseregte:

— Kedves doktor ur, ha Istent ismer, azonnal jöjjön ki Gödöllőre, a P. villába, gyermekünk halálán van.

Az orvos, kinek rendelőjében nem nagyon tolongtak a betegek és tudta, hogy P. dúsgazdag ember, örömmel tett eleget a megbízásnak. Sietett ki Gödöllőre, amde a P. villánál meglepődően tapasztalta, hogy az zárva van, P.-ék az Északi-tenger mellett üdülnek és gyermekük is a legteljesebb egészségnek örvend. Dühösen utazott vissza Pestre. Dühé még csak fokozódott, amint hazaért. A lakásban különös meglepetés: két természetes ember, a félelmetes takarítópár, kiket Krauszné a gödöllői ut alatt csempészte be a lakásba. Az orvos most már teljesen elvesz

tette a fejét és revolverrel fenyegette meg az egész társaságot. — Ezután elrohant a rendőrségre, hogy a betolakodókat tegyék ki a lakásából. Innen azonban a bírósághoz utasították, sőt Krauszné és a Breitbar-pár feljelentésére még ellene indították meg az eljárást zsarolás és életveszélyes fenyegetés cinkén. Az orvos ekkor már sommás visszahelyezési kérdéssel élt volt felesége és Steiner Mór Jenőék ellen. Keresetének részben helyt adott a bíróság s azzal az indokolással, hogy társbérloknek egyforma jogaik vannak, kötelezték Krausznét, hogy a cselédszobába be kell fogadnia volt férje alkalmazottait, a Raduj-házaspárt is.

Krauszné a határozatot megfeleltette, de titokban ismét cseléhez folyamodott. Mikor az orvos jelöltjei már készültek volna beköltözni a cselédszobába, kinyomozta azok eddigi lakását. Azután gyorsan igényt jelentett be rá, arra való hivatkozással, hogy Radujék készülnek onnan elhurcolkodni. A nyomozót pedig még aznap kiküldte: Erre Raduj, aki feltette lakását, csiga módjára visszahúzódozott oda. Dr. Krausznak nem tetszett a fordulat, Ravasz dolgok süttöttek ki Raduj, mint főbűnös, visszamaradt eredeti lakásában s egyelőre csak a feleségét osztotta be az orvoshoz, ideiglenes szolgálattételre. — Radujné tenát szintén beköltözött a cselédszobába. De mikor így alakultak az ügyek, az asszony sem nézte titkon a fejleményeket. Éjszakára behevítte szobájába madame Steinert. Így a cselédszobában éjszakaiként két idegen maradt, sőt mi több, egy férfi és egy nő: Steiner és Radujné asszony. Így ment ez hosszú ideig. És így áll a helyzet még ma is. A házbeli mindenestre kíváncsisággal várják a törvényszék ítéletét.

Karczag Vilmos nagybeteg.
(A magyar származású bécsi színház utolsó napjai.)

Bécsből jelenti tudósítók: A Theater an der Wien őszi szezonját igazgató nélkül nyitotta meg. Fvtizedek óta most történt meg először, hogy a szezonnyitáznál Karczag Vilmos, a színház magyar származású igazgatója, nem jelent meg, Karczag Vilmost súlyos betegsége akadályozta meg abban, hogy színházának megnyitóján résztvegyen. A 70 éves öreg ur hetek óta egy hádon szanatóriumban fekszik. Régi baja, érelmeszesedése, egyre súlyosodik, úgy, hogy kevés remény van a felépülésre. Az utóbbi napokban az orvosok már azt is megtiltották, hogy látogatókat fogadjon. Csak felesége, Kopácsy Juliska, a kilencvenes évek nagynevű primadonnája gondolja éjjel nappal nagybeteg férjét. Karczag igazgató tisztában van azzal, hogy előrehaladott kora miatt nem tud megbirkózni betegségével és épen ezért szüntelenül diktálja feleségének az utasításokat, milyen szellemben ve-

zessék tovább az örökösök a Karczag trösztöz tartozó vállalatokat, a Stadttheatert és a Theater an der Wient, valamint a hatalmas Karczag Verlagot. Vállalatainak igazgatását Karczag igazgató vejére, Hubert Marischka-ra a jó nevű bonvivantra bízta. Marischka

Románul tanítanak a temesvári piarista gimnáziumban.

(Hazaküldték a diákokat. — A miniszter legújabb rendelete.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári piarista gimnázium sorsára vonatkozólag ma Anghelescu közoktatásügyi miniszternek egy újabb rendelete érkezett meg Temesvárra. A rendelet értelmében csak azokban a szerzetesi középiskolákban lehet magyar vagy más kisebbségi a tanítási nyelv, a melyek már 1918. év előtt püspöki fenhatóság alá tartoztak. Tekintetel arra, hogy a temesvári piarista gimnázium patrónusa békében a magyar állam volt, a patrónusi jog a háború befejeztével az utódállamra szállt át. A román állam patrónusa alatt álló intézetben pedig nem lehet más, csak román a tanítási nyelv.

Az ilyenképpent nanzó miniszteri rendelet tudomásul vétele után az intézet igazgatója ma délelőtt hazaküldte az első és második osztályos tanulókat azzal, hogy szüleiket értesítsék a rendeletről, amelynek folyományaként az első osztályokban kizárólag román nyelven tanítanak minden tárgyat és a magyar nyelv csak mint rendkívüli tantárgy szerepel.

Irodalom, művészet
Fekete gyémántok.

(Bemutató előadás az aradi színházban.)

Jókai Mór örökszép regényét, a Fekete gyémántokat mindenki ismeri. Hevesi Sándor biztos kézzel színre vitte a nagy írónak ezt az egyik legszebb alkotását, négy felvonásra sűrítve össze a cselekményt. Leginkább a lírai részt szaktította ki belőle, bő alkalmat adva a közönségnek az elérékenyedésre. A hatásos darab a tegnapi premiéren megnyerte a közönség tetszését. Berend Iván bányatulajdonost, ezt a nagy Jókai-regénylakót Sereghy Andor játszotta férfias komolysággal, hatásnélküli nem egyszerűséggel. Kálmán Sári Dermák Éva briliáns szerepét kisé erőteljesen alakította, nem láttuk benne a szerelmes bányászlányt. Dravas Ernő Kaulmann Félix bányászja a kiforrott, elsőrangú művészi teljesítmény, hasonlóképpen Mészáros Béla erőteljes Sondersheim hercege. Mészáros fejlődése szinte szembeszökő. Sáirán Petit, a regény és a szindarab egyik legkarakterisztikusabb alakját Jávor Alfréd vitte színre markáns keménységgel, bemutatva színészi sokoldalúságát. Pattantyus Manó, Ács, Gyarmaty, Derecskey, Gömör Emma és a többiek szintén jók voltak. Darvas ezuttal is intelligens rendezőnek bizonyult. Az előadást elég szép számu közönség nézte végig és melegen ünnepelte a színészeket. (k. s.)

tavaly vette feleségül Karczag igazgató lányát. Karczag másik gyermeke, egyetlen fia, 20 éves korában az orosz fronton hősi halált halt. A nagybeteg igazgató iránt művészi körökben érthető nagy részvét uralkodik.

A temesvári piarista gimnázium a Bánság egyetlen magyar nyelvű középiskolája volt és a közoktatásügyi miniszter rendelete az utolsó hajlékától fosztja meg a magyar tanulóifjúságot. A bánsági magyarságnak feltétlenül szüksége van arra, hogy a piarista gimnáziumban továbbra is fenntartsák a magyar tanítási nyelvet. Meg kell találni a módot arra, hogy a közoktatásügyi miniszter mai rendelete nek a magyarságra súlyosan sérelmes intézkedését áthidalják és a magyar tanulóifjúságnak visszadják magyar tannyelvű iskoláját.

Az aradi színház műsora. Vasárnap d. u. Hazudik a muzsikaszó operette. Este Marinka, a táncosnő, operette bérletszűnetben. Hétfőn: Marinka, a táncosnő A) bérletben. Kedden: Marinka, a táncosnő operette B) bérletben. Szerdán: Marinka a táncosnő C) bérletben.

A temesvári színház hírei. Vasárnap délután igen olcsó helyekkel Sárvay Rózival, a temesvári közönség kedvencével és Lengyel Irénnel a főszerepben a Kék mazur kerül színre, vasárnap este pedig a nagy sikert aratott Hamburgi menvaszszonyt játszik. — F. Sugár Terivel a főszerepben hétfőn este Nikodém kedves darabjának, a Tökmag című vigjátéknak lesz a bemutatója. A főszerepet E. Sugár Terin kívül Harmath Józsa, Szendrey Józsa, Hervay, Kassey és Zilahi játszik. Kedden este megismétlik a Tökmag előadását. — A temesvári színház jövő heti műsorán új operett bemutatón kívül nagyszerű darabok szerepelnek. Szerdán megismétlik a nagy sikert aratott Bajadért, csütörtökön Cyrano de Bergerac van műsoron, pénteken este lesz a Szép asszony kocsisának bemutatója. Ez a nagyszerű operett rendezés helyárrakkal kerül bemutatásra. A pénteki bemutatót szombát délután 3 órakor, szombaton este 9 órakor, vasárnap délután 3 órakor és vasárnap este 9 órakor ismétlik meg, úgy hogy a Szép asszony kocsisa című ötletes operett három nap alatt ötször kerül színre. Az operett uti díszletek és pompás toalettek teszik még különösen érdekessé.

Az aradi színház hírei. Marinka, a táncosnő vasárnap este bérletszűnetben és hétfőn A) bérletben kapja a közönség, de az eddigi érdeklődést tekintve, a darab valószínűleg egész héten műsoron marad. Horváth Mici, Balogh Böske, Tompa Béla, Sebestyén és Selmeczy kiváló alakításokat visznek a színpadra,

mely indokolta teszi, hogy Marinka, a táncosnő a premier szereposztásában kerüljön mindvégig színre. — A Hazudik a muzsikaszó kerül vasárnap délután előadásra. A darab reprimétek tekinthető, mert sok új szereplő van benne. Juliát Marosi Vilma, Lilit Fáskerthy Maca, Hevesi Bandit Pattantyus és Violette énekesnőt Mészáros Maya játszik. Balogh Böske, Selmeczy, Tompa Béla és Huszár Károly régi jó szerepeiket játszik. — Arnold Ferenc és Bach Ernő ötletekben gazdag bohózata a Bátor Salamon, amelyet magyar színre Kövessy Albert ültetett át, lesz a szezon legújabb újdonsága. A címszerepet Darvas Ernő játsza, aki egyben a rendezés munkáját is végzi. A bátor Salamon egy estélyt felöltő vidámságot jelent és a közönség az előadás alatt ki nem fogja a kacagásból.

Nagy Géza fényképész műtermében speciál gyermek és művészi portré felvételek, valamint akvarel és fényképnagyítások. Interieur felvételek kívánságra a lakáson. Műterem: Polgári Takarékpénztár épületében, földszint, (megveházzal szemben.)

Sport.

Temesvári sport.

Bucuresti—Temesvár. A Károlykupaért kiirt mérkőzéseknek ma van az első fordulója. Figyelembe véve az óriási technikai különbséget, ami a két csapat között fenáll, a temesvári válogatottak 3—4 golarányu győzelmét várjuk. A temesvári csapat válogatásánál a klubpolitika nagy szerepet játszott és az ezekből származó kellemetlenségek könnyen tönkre tehetik Temesvár virágzásnak indult sportéletét. A válogatott mérkőzést megelőzőleg a Kinizsi B) csapata játszik a Tricolorral.

Vasárnapi mérkőzések. A lugosi alkerület már kisorsolta vasárnapi mérkőzéseit. Orsován az Ercole (Herkules)—Orsovai játszik. — Rékásan a Ferdinándsberg szereplése elmarad, helyette a Rapid mérkőzik a rékási csapattal. Egvidejűleg Rékásan nagy sportünnepély lesz. A II. kerületi Resicán játszik az ottani Sportívával barátságos mérkőzést.

Aradi sport.

Károly kupa mérkőzés. F. Hó 30-án, vasárnap d. u. fél öt órakor a Gloria CFR pályán Brassov kerületi és Arad kerületi válogatottak játszanak. Flözölög fél 2-kor törpe csapatok, fél 4 órakor II. oszt. válogatott játszik az ATE I. csapatával. Jegyek elővételben d. e. a sportpályán.

Mozi.

Aradi mozi hírek. Sódoma és Gomorha az Urániában. A világhíres monumentális film szombati bemutatóján megint diadallal ment a közönség elé, amely felcsigázott érdeklődéssel, csodálattal adózott a remekbe készült filmjátéknak. Már a darab meséje is olyan, hogy pártatlanná teszi a maga nemében. A szenzációsan világhírű film első része már csak vasárnap, második része hétfőn és kedden pereg az Urániában. — Afrika rejtelmel címmel idegborzongatóan, félelmetesen lenyűgöző filmtraktációt mutat be vasárnap az Apolló. Az afrikai dzsungel titokzatos mélyén folyik az az izgalmas meséző cselekmény, amelynek középpontjában egy bátor, nagyszerű lelkierejű leány áll, meg az apja, aki inkább meghal, de asszonyt nem árul el. — Villámgyorsan változó jelenetek, iz-

galmak, kalandok kergetik egymást a filmjátékban. A filmek szerdái látható az Apollóban.

HIREK.

Menekülés Németországból.

(A pártok fekete-listákat készítettek.)

Bécsből táviratozzák: A németországi feszült helyzetre és a pánikszerű hangulatra való tekintettel rendkívül sokan menekültek Németországból. Főként Berlint és Münchent hagyják el azok, akik félnek a zavargásoktól. Érdekes, hogy a menekülők között nemcsak Németországon átutazó idegenek, hanem müncheni és berlini lakosok is vannak. Sok német alattvaló Svájcban telepedett le, mások Csehszlovákiát választották lakóhelyül, de tegnap este a bécsi pályaudvarok is sok menekült berlini és müncheni embert ontottak magukból. A menekülők családokat és könnyen megmozdítható ingóságait is magukkal hozzák. A menekültek egybehangzón azt mondják, hogy eljöveteleikig semmiféle zavargások nem fordultak elő, de a helyzet mégis olyan, hogy tanácsosabbnak látták hazájukat elhagyni. Hallomásuk szerint több nagy városban a rablások és fosztogatások napirenden vannak. A menekülők elmondották még azt is, hogy Münchenben szinte farkasszemet néznek egymással a Reichswehr csapatok és a Hitler-féle harciszervezetek, de erősen készülődnek a kommunisták is, akik az utóbbi időben erős agitációs tevékenységet fejtenek ki és akiknek jelentős pénzszegek állnak rendelkezésre. Münchenben az egyes politikai csoportok valóságos fekete-listákat készítettek és esetleges puccs alkalmával a listákon szereplőket lehetetlenné teszik, sőt meg is ölik. A menekülők között politikai szerepet vivő egyének nincsenek. A hozzájuk intézett kérdésekre elmondották, hogy sok család áll utaképpen elhagyni hazáját és a berlini és müncheni vonatok zsúfolva vannak menekülőkkel.

Fontos minisztertanács. Bucarestből táviratozzák: Hétfőn minisztertanács lesz, amelyen több nagyfontosságú kérdést fognak megtárgyalni.

Apponyi megérkezett Amerikába. Newyorkból táviratozzák: Apponyi Albert pénteken este megérkezett ide. A kikötőben a magyarság nagy tömegekben lelkesen fogadta.

Bukovina katonai parancsnoka elépelt. Bucarestből táviratozzák: Giurgescu tábornokot, Bukovina katonai parancsnokát Ferdinánd király lovassági főfelügyelőjévé nevezték ki. A Dimineata tábornok kinevezése és az utóbbi napok eseményei között összefüggést lát.

Bérelion Kerpel könyvtárában

A tisztviselői státus újjászervezése. Bucarestből jelentik: A költségvetési bizottság Bratianu Vintila pénzügyminiszter elnöklése alatt tegnap ülést tartott, amelyen a tisztviselői státus újjászervezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Szabadságon. Dr. Angel István aradi polgármester hétfőn, október elsején kezdi meg hat hétre tartó szabadságát.

A jóvátételi bizottság újjászervezése. Londnból táviratozzák: Jól értesült politikai körökben hírlik, hogy Baldwin javasolni fogja, tegyen lépést a jóvátételi bizottság újjászervezésére, úgy, hogy Anglia ismét résztvegyen a tárgyalásokban. Azt hiszik, hogy Franciaország hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy Németország fizetőképességét egy, reorganizált jóvátételi bizottság állapítsa meg, a melyben Amerika és a semleges államok is képviseltetnék magukat.

Az avrigai ünnepély. Bucarestből táviratozzák: Az avrigai ünnepségen a kormány képviselőjében Moșoiu kereskedelemügyi miniszter, Costinescu szoborleleplezésén pedig Bratianu miniszterelnök és Duca külügyminiszter vesz részt.

Házasság. Heller Duczi és Weisl Béla ma 11 órakor az anyakönyvi hivatalban házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Összejövetelek bejelentése. Az aradi államrendőrség közli, hogy nyilvános összejövetelek iránti kérelmeket legalább tíz nappal kell az összejövetel megtartása előtt benyújtani, mert a kérvényeket engedélyezés végett a temesvári divízió parancsnok sághoz küldik.

Vadász-vacsora. Nemég „Capriora” (őzike) néven új vadászársaság alakult Aradon, amely tegnap tartotta első barátságos összejövetelét a Vadászklub éttermében. Az igazi vadászvacsorán, amelyen katonazene hangversenyezett. Doborean Gyula elnök köszöntötte fel a vendégeket. A vacsora a következők voltak jelen: Dimitrescu ezredes, Mainescu és Joanescu őrnagvok, Doborean Gyula, Nicolaescu Mihály és dr. Ursz Livius orvos századosok, dr. Grozavescu János, Borlodon György, dr. Chiciu Remus, dr. Fundia Sándor, Fisan Fülöp, Bregyan Konstantin, Fisan János, Brega Konstantin, Némethy Emil, Fischer József, Constantinescu Aurél, Lónyi József, Pepin Károly, Spevail Róbert, Faller Gyula, Feier Lajos, Reich Antal, Varjasi Imre, Kovács János, Echi János, Schwarz János, Tokody Lajos, Schiopu János rendőr kapitány és még számos meghívott vendég.

A Bucarestiben elküldött pénz. A pénzhelyettes idején Dragos Mihály és Ursu Pascu a curției szövetség elnöke és pénztárosa Bucarestbe utazott, hogy ott bevásárlásokat eszközöljön a szövetkezett részére. Több, mint 14 napig időztek Bucarestben és ezalatt 14 ezer lejt költöttek el, amelyet hazajövet pontosan elkönyveltek. Néhány héttel ezelőtt a fővárosból egy ellenőr jött Curtiera, aki átvizsgálta a szövetkezet könyveit, az elkönyvelt 14 ezer lejt nem találta jogosnak és mint eltilajdonított összegért feljelentést adott be Dragos Mihály és Ursu Pascu ellen a járásbírósnak. Aknay Sándor járásbíró ma tárgyalta az ügyet és mivel Dragos és Ursu beigazolták, hogy Bucaresti tartózkodásuk 14 ezer leibe került, a vád és következményei alól felmentette őket.

Cselédlányok seti kimenője. Az aradi államrendőrség figyelmezteti a cselédlányokat, hogy október 1-től március 31-ig este 9 óra után az utcán tartózkodniok tilos.

LEGUJABB.

Nagy harcok folynak Bulgáriában.

Bucarestből táviratozzák: Az Adeverul bulgáriai híradás alapján közli, hogy a kommunisták és a kormány csapatai között nagy harcok folynak. Viddin és Szófia között a vasuti közlekedés szünetel. A kommunisták több helyen kikiáltották a szovjet-köztársaságot.

A franciák elégedetlenek.

Párisból táviratozzák: A kormány a passzív ellenállás megszüntetésének a formájával nem elégszik meg, mert a németek főfeltevése állítja a status quo anta felállítását. A franciák úgy tudják, hogy Stresemann nem az összes passzív rezisztenciáról szóló rendeleteket hatálytalanította.

Munkába szólítják a Ruhr-lakosságot.

Párisból táviratozzák: Stresemann kancellár hivatalosan értesítette a berlini szövetséges nagyköveteket, hogy a passzív ellenállásról lemond és az erre vonatkozó rendeleteket hatálytalanítja. Fuchs, a megszállt területek minisztere tegnap este kiáltványban a passzív ellenállás elrendeléséről kiadott rendeletet visszavonta és munkára szólította fel a lakosságot.

Berlinből táviratozzák. Gess-

Az ottlakai vádműgy. Az aradi törvényszék vádtanácsa az ottlakai csempészés ügyében a mai napon nem hozott határozatot, mert az iratok áttanulmányozását a vádtanács tagjai a mai napon nem fejezték be. A határozat kihirdetés holnap délelőtt lesz.

Százmillió csekk-csalás. Budapestről táviratozzák: Hoffmann Testvérek ismert budapesti gabona és terménykereskedők postakarékpenztári betétjéből ismétlenül csekkhamisító a cég terhére százmillió koronát vett fel hamis aláírással. A rendőrség keresi a tettest.

Határozás. Dadai Oiaș Árpád kuvini szőlőbirtokos szeptember hó 28-án délelőtt 11 órakor meghalt. Holttestét Aradra szállítják és 29-én délután 4 órakor temetik el a felsőtemető halottsházájában.

Egy ház lakói az utcán. Ispravnice György volt aradi vasutigazgató kérésére az aradi városi tanács elrendelte a Str. Mocioni 33. (Orczy-utca 16.) számú háznak kiürítését. A ház egyik lakója ma bent járt szerkesztőségünkben és elpanaszolta, hogy a rendelkezés szerint október elsején el kell hagyni lakásukat anélkül, hogy a kilakoltatással egyidejűleg a hatóság bár milyen szükséglakásról gondoskodott volna a lakók részére. A tanács végzése szerint a ház oly rozoga állapotban van, hogy életveszélyes a lakókra nézve. A lakók azonban nem ismerik el ezt a veszélyt, mert bár a ház régi és rozoga, de semmi repedés vagy más gyanús jel nem mutatja, hogy összedőlésétől tartani kellene. Négy szegény család lakik a házban, özvegy Schuch Ferencné, Matus András, Almássy Sándor és Walkersdorfer nővérek összesen mintegy tizenötön több gyerekkel. A kilakoltató végzés most, a beállott nyirkos őszi időben egyenesen az utcára teszi ki a lakókat, akik között két szivbajos ember is van.

Megjelent az októberi zsebménetrend

szív rezisztenciáról szóló rendeleteket hatálytalanította.

Berlinből táviratozzák: A passzív rezisztencia tizenkét milliárd arany márkáiába került a kormánynak.

ler hadügyminiszter a sajtó képviselőinek a következőket mondotta:

— Remélem, hogy a statárium kihirdetése és a figyelmeztetés elegendő, hogy a jobb- és a baloldali nyugtalan elemeket a felforgatástól visszatartsa. Ha másképpen lesz, úgy a rendelkezésemre álló hatalmi eszközökkel habozás nélkül kiméletlenül élek minden zavaróval szemben.

Kinevezés. Dr. Mager Romulus királyi dekrétummal Arad vármegye másod-főjegyzőjévé nevezték ki.

Értesítés. Az aradi borbély- és fodrászmesterek szindikátusa értesíti összes tagjait, hogy október 1-én életbe lépő új árszabály Szeiller Józsefnél, hétfőtől átvéhető.

Az Aradi Általános Takarékpénztár R. T. a pénzügyminiszterium 129.320-1 számú rendeletével felhatalmazást kapott a vámilletékek kiegyenlítésére szolgáló csekk kibocsátására.

A vármegyei prefektúra által felnevelített hivatalos fordító bizottság ideiglenesen Arad, Strada Luterana No. 3, I. emelet 9. sz. helyiségében kezdte meg működését. Hivatalos órák naponként d. u. 3-6-ig.

Angol esti tanfolyam felnőtteknek (kezdők, haladók) az aradi kath. főgimnáziumban okt. 15-től. Jelentkezni ugyanott.

Egy esiklandós válopör. Gyereket akart a kisasszony. Valutásné és az ír. Aki a pofonokat kapja. A lord és a színész. A halál és a postagalamb. Japán (Kosztolányi Dezső) Lämpás Jóska stb. című szenzációs cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

A halgyék csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használjanak.

Orvosi hír. Dr. Löwinger Miksa v. kórházi főorvos lakását és orvosi rendelését Bulev. General Dragalina No. 2. (Apponyi Albert-körút 1.) kultúrpalotával szembe helyezte át.

Dr. Reményiné és Dörnerné az Arad, Eminescu (Deák F.) utca 12. számú ház első emeletén levő női kalapszalónjába már megérkeztek a modellek. A divatos és szép kalapok a legszerűsebb áron kaphatók. A szalón nemcsak új kalapokat ad, hanem divatjamult kalapokat átalakít, fest és díszít és ezeket is a legújabb modellek szerint. Amellett, hogy a legutányosabb árakat számítják, a munkákat a legrövidebb idő alatt végzik el. Férfikalapok tisztítását és festését is elvállalják.

Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére. Kopról az ideális és jóízű csokoládé hasható erre a legalkalmasabb

— **Évtizedek egész sora** mulott el azóta, mióta minden okos ember Brázav sósorszeszt használ egészsége megővésére, ifjúsága megőrzésére. Mindenütt kapható.

— **Tánciskola megnyitás.** H. Sziklay Gizi táncitanárnő tánciskoláját október 4-én kezdi meg kezdők és haladók részére Arad, Str. Cercetasilor (Szt. Pál-u.) 10. alatt lévő tánctermében. Beiratkozás lakásán Pjata Catedralei (Thököly-ter) 7. III. em. 18. sz.

Figyelem! Sebestyén Jenő tánciskolájában a gyermek és a többi colonneok október 15-én kezdődnek. Beiratások naponta d. u. 4 órától 7-ig Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) 28.

— **Halálra gázolta a vonat.** Ma jelentették az aradi királyi ügyészségnek, hogy Alvácán tegnap egy tehervonat elütötte Cristea Pál ottani lakost, aki még a tegnapi nap folyamán meghalt. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a halálos elgázolásért a mozdonyvezetőt nem terheli a felelősség. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Csúsz órás és vésnök műterem.** Elsőrangú kivitelben készít órajavitást és finom órszervizést. Uj órák és órszerek legjobb beszerzési forrása. (A városházával szemben épületben Str. Floria (Széchenyi-utca) 1. szám.)

Megnyílik a magyar tagozat az aradi felső kereskedelmi iskolában.

(A beiratkozások megkezdődtek.)
(Saját tudósítónktól.)

Megirtuk, hogy a Bücu restii közoktatásügyi miniszterium a nyár folyamán megszüntette az aradi felsőkereskedelmi iskola magyar tagozatát és elrendelte, hogy az I. osztályba ez évben már tanulók nem vehetők fel. A miniszteri rendelkezés megváltoztatása érdekében Zima Tibor képviselő járt el a közoktatásügyi miniszternél és keresztül is vitte a rendelkezés visszavonását. A miniszteri határozat leérkezése azonban később, úgy, hogy a tanításokat a tanév elején nem lehetett megkezdni. Zima képviselő végre tegnap személyesen hozta el a magyar tagozat visszaállítására vonatkozó rendeletet és így ez az iskola a magyar tagozathoz való beiratkozásokat a mai napon meg is kezdte.

A temesvári mintavásár

Azuroi vegyészeti gyár Arad, Str. Ciontea (Pölsenberg-utca.) A tiszoarai mintavásáron kiállító cégek gyártmányai közül első helyen kell megemlékezni az Azuroi kémiai gyár általános ismert és elterjedt cikkeiről. Az Azuroi-gyárat Aradon a világhírű Siegel & Comp. létesítette, melynek hasonló üzeme van Kölnben, Bécsben, Milanóban, Brüsszelben, Budapesten, Varsóban, Zágrábban, Teplitz-Schönauban. Az aradi telepen épen úgy, mint a többi külföldi gyártelepen, állítják elő a házi-asszonyok kincseit: a békebeli jó minőségű Sidos fém tisztítót, Azuroi-kékit, Strax surolóport. Miald arany és ezüst tisztítószert s. b. Az aradi gyár kizárólag a romániai piacot látja el ezekkel a romániai kémiai termékekkel és jelentős tényezője Arad gyárparának. A külföldről importált nyersanyagok feldolgozásával számos munkást foglalkoztat és a csatolt területek üveg- és bádoggárait hatalmas megrendeléseivel támogatja, mert az itteni gyárak ké-

szítik százezer számra az ismert Sidos-üvegeket, bádoggaztákat. Sidos gyártmányai ma már a világ minden piacán elismertek s a legnagyobb népszerűségnek örvendenek.

Bogsza Likör Cluj. A Bognór és Szántó cég nagyhirű cluji (kolozsvári) likörgyára csaknem egy egész falát tölti be az A) pavillonnak. Erdély egyik legrégebbi szesz és likörgyára. Neve a külföldön is ismert márka. A Bogsza nevet a gyártulajdonosok nevének meg rövidítése után a múlt évben vette fel. A gyár élén álló német vegyész-mérnök tiszta gyümölcs és növénynevelvekből teljesen essencmentes gyártmányokat produkál a legújabb egészségügyi törvényeknek megfelelően, amelyek hivatalosan vannak kiszorítani a francia jelzés alatt, de Romániában gyártott liköröket. Készséggel ad kóstolót, árát jótékony célra fordítja.

Egy jeggyűrű 40 lei...
(Látogatás a temesvári várost zálogházban. — Napról-napra emelkedik a forgalom.)

(Saját tudósítónktól.) Egy délelőttöt töltöttem a városi zálogház helyiségeiben, melyeket sűrű rajokban keres fel a pénztelen munkás és középosztály. Legtöbbször asszonyok ülnek a fal mellett sorakozó, fényesre polírozott padokon vagy állnak a pult, vagy a pénztár előtt. Munkások agyondolgozott asszonyai, szegény özshaju özvegyek, kopott eleganciájú öreg urak... Valamikor csak hírből ismerték a „zsejt“, ma — törzsvendégek! S míg eleinte csak félve, lopva jöttek s észrevételmentesen osonnak ki és be a nyikorgó ajtóba, ma nyugodtan, minden lelki emóció nélkül rakják ki feltett kincseiket a „becsüs“ elé.

Azelőtt csak értéktárgyakat fogadtak el a zálogházban, most már a fehérneműre, öreg öltönyökre, sőt nő ruhákra is „adnak.“ Vánkoszuzatot, felöltőt, női inget, zseb kendőt, télikabátot és nagykendőt láttam a pulton. Semmit sem utasítottak vissza. A feleket már ismerik. Már tudják, hogy mire, mennyit kérnek. Nem először hagyták ezt a cók-mókot a „zsejt“-ba. Rendesen a hét vége felé hozzák s szombaton, vagy hétfőn kiváltják.

A város ugyan csak 19 százalékos kamatot szed, de a szegény ember a valóságban ennél sokkal többet fizet. Mert sokszor fizeti. A kamatot ugyanis egy negyedévre mindenkor előre levonják. 100 után 19-et, s ezt annyiszor teszik, ahányszor egy negyedévben kiváltják, illetve elzálogosítják a fiolmit.

Ha valaki egy negyedévben hatszor zálogosítja el a gyűrűjét, úgy ugyanannyiszor fizeti a 19 százalékos kamatot! 100 után 105 lei kamatot! Apropos, gyűrű! Annak idején csak a legritkább esetben hozták egy-egy jeggyűrűt a zálogházba, ma a jeggyűrű a leggyakoribb cikk, pedig a jeggyűrű az, amittől a legnehezebben válnak meg az emberek

— **Eppen előttem teszi le egy köhécselelő sápadt asszony a vékony aranykarikagyűrűt.** Mellette egy beesett arcú szőszke kisleány. Már ő is köhög. Sokszor, szárazon.

— 40 lei... hangzik a becsüs szava s az asszony már megy a pénztárhoz, hogy átvegye a két rongyos husz leiest, egy szomorú élet legboldogabb napjának utolsó foszlányait, s az én szemembe löpődik a könny...

Most egy nyugdíjas póstás huzza le testéről a télikabátot. Negyvenkét évig szolgálta az államot becsületben, tisztességben s ime: szeptember végén csak azért vette fel otthon a télikabátot, hogy a zálogházban leveste. Pedig már hűvösök a reggelek s az esték, és nemsokára beköszönt a fagy. De kell a pénz, mert beteg az asszony. Más holmijuk pedig már régen nincs...

Hirtelen egy előkelően öltözött „ur“ tűnik fel a keskeny ajtóban. 1000 leies kalap a fején. Pompás, angol szövetből készült felöltő simul gömbölyded pocakjához. Kigombolkodik. Aranyórát, arany láncot vesz elő mellényzsebéből egy arany cigarettatárcát, és ujjaival

Közgazdaság.

Nyugalom a világpiacon.

Néhány nap óta teljes csend jellemzi a világpiacot. A devizák és a valuták értékeiben alig mutatkozik kilengés, az is minden tendencia nélkül. A budapesti Devizaközpont valamivel mérsékeltébb árakat kalkulál, ami a magyar koronában való bizakodását jelenti. A belföldi piacon is teljes lanyhaság uralkodik; amit csak részben okoz a világpiac nyomott atmoszférája. A pénzhánytagság megállította a gazdasági élet menetét, a bankok csak készpénzfizetés ellenében adnak devizát, így feltétel mellett az igénylés minimálisra redukálódott. A német-francia kérdés kifejlődésétől újabb élénkség várható a világpiacon.

Aradi valutaárak. (Szeptember 29.) Francia frank 13.40, svájci frank 39.50, dollár 220, dinár 2.15, szokol 6.25, lira 9.70, angol font 1000, magyar korona 80, osztrák korona 31. **Kifizetések:** Budapest belföldi 145, külföldi 80, Bécs 330, Prága 6.50, Zürich 38.50, Milano 9.90, London 985, Newyork 217, Páris 13.30, Belgrád 2.50.

Temesvári valutaárak (Szept. 29.) Newyork 217, dollár 219, London 980, angol font 995, Páris 13.90, francia frank 13.25, Zürich 38.40, svájci frank 38.75, Milano 9.90, lira 9.30, Belgrád külföldi 2.45, belföldi 2.32, dinár 2.28, Prága 6.44, szokol 6.30, Budapest külföldi 92, belföldi 144, magyar korona 135, Bécs 325, osztrák korona 315.

Bucurestii tőzsdézárta. (Szept. 29.) **Kifizetések:** Páris 13.20, London 981, Newyork 216, Milano

négy briliáns gyűrűt tesz a becsüs elé. 30000 leit kér, mire ezt a választ kapja:

— **Nagyon sajnálom, de nem fogadjatuk el.** Mi csak szegényembereknek adunk kisebb kölcsönöket.

A pocakos méltatlankodik:

— **Kérem, micsoda dolog ez?** Nekem sürgősen kell a pénz. Ez zálogház, el kell fogadniuk!

— **Ismétlem, nem adhatok!** Tesék bankba menni, de mi nem adhatunk, mert nem rendelkezünk ilyen célokra ilyen összegekkel.

— **És a pocakos siber eltávozik,** méltatlankodva, szidva a várost, zálogházat és a szegényeket, hogy miattuk a „tisztességes ember“ nem tud pénzhez jutni. Neki persze olcsó kölcsön kellett volna valami 100 percentes üzlethez.

— **És eszembe jutott a köhögő sápadt asszony azzal a szomorú, köhécselelő szőszke kis leánnyal és újból a fülemben csengett a becsüs monoton hangja, a rettenetesen fáradt néhány szó:**

— **Egy arany jeggyűrű 40 lei.**

— **Egy szomorú élet legboldogabb napjának utolsó foszlányai...** (b. i.)

9.88, Zürich 38.80, Bécs 0.003175, Prága 6.50, Budapest 0.0130. **Valuták:** Napoleon 800, márka 0.000030 leva 2, török lira 1.16, angol font 980, francia frank 13.40, svájci frank 39.50, lira 9.30, drachma 4, dinár 2.20, dollár 223, lengyel marka 0.00090, osztrák korona 0.0031, magyar korona 0.0090, szokol 6.30.

Zürichi nyitás. (Szeptember 29.) Berlin 0.000003, Newyork 560, London 2548, Páris 34.43, Milano 25.70, Prága 16.80, Budapest 0.03, Belgrád 6.30, **Bucuresti** 2.60, Varsó 0.0016, Bécs 0.007875.

Zürichi zárta. (Szeptember 29.) Berlin 0.000031250, Amsterdam 220.25, Newyork 560, London 2547.50, Páris 34.35, Milano 25.64, Prága 16.80, Budapest 0.03, Belgrád 6.30, **Bucuresti** 2.60, Varsó 0.0016, Bécs 0.007875, Szófia 5.3250.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Szeptember 29.) Napoleon 69.000, Amsterdam 7615—8055, Berlin 0.000175—2.75, Belgrád 220—234, **Bucuresti** 94—107, lei 95—108, London 88300—92700, angol font 88600—93200, Milano 890.945, lira 900—955, Newyork 19400 20500, dollár 19550—20650, Páris 1205—1275, francia frank 1220—1286, Prága 583—627, Varsó 0.067.65, Bécs 0.27.40—29.60, Zürich 3440—3660, svájci frank 3450—3680.

— **Két budapesti bank részvényesereje.** Budapestről táviratozzák: A Pesti Hazai Takarékpénztár és a Hazai Bank védekezésül az elidegenítés ellen, szűkebb közösségre lépnek. Ezt a célt szolgálja az, hogy a legközelebbi tőkeemeléskor a két intézet kölcsönösen kicseréli részvényeit. A részvényesek érdekeit.

Zürichben nem tudnak a zürichi jegyzésekről.

(Egy magyar pénzügyi szakember érdekes megfigyelése.)

Budapestről jelenti tudósítónk: Exner Kornél dr., nyugalmazott pénzügyi államtitkár, most tér hazra külföldi tanulmányutjáról. Németországot és Svájcot járta be és az ottani közgazdasági viszonyokat tanulmányozta. Tudósítónk előtt Exner Kornél dr. svájci tanulmányutjáról a következőket mondotta:

— Mi más érdekelné jobban a magyarokat annál, miként készül a zürichi kurzus? Ez engem is érdekelt. Igyekeztem meggyőződni és láttam, hogy a zürichi kurzus mily ingatag alapon áll, holott Budapesten, mondhatni: az egész országban, remegve lesik, mi van a kurzussal, amely hivatalos és esküt tesznek rá. *"Az angol, a francia, a német világlapok ezt a zürichi kurzust még csak tudomásul sem veszik és bizonyára csodálkozva vennék tudomásul, hogy Magyarországon a hivatalos és nemhivatalos közgazdaság ehhez irányítódik, az árak alakulása*

egyenesen ettől függ. Azt már az ideai svájci utam előtt is tudtam, hogy Zürichben nem lévén tőzsde nincs hivatalos valuta- és devizajegyzés, de hogy még magánjellegű jegyzés se legyen, azt fel se telezhettem! Tárgyaltam erről zürichi legnagyobb bankházainak igazgatóival, az egyetem pénzügyi kapacitásaival, az odavaló újságok közgazdasági rovatvezetőivel, de *senki sem tudott semmi hivatalos vagy nemhivatalos zürichi jegyzésről.* Meggyőzték arról, hogy a zürichi bankárok erre vonatkozóan nem állapodtak meg, a pénzügyeztek kurzusjegyzései ugyanabban a nyerdőrában sem egyformák, a zürichi nagybankárok pedig a new yorki jegyzéseket veszik alapul. Sőt Zürichben alig akad értékpapír-forgalom és alig van valuta- és deviza-piac. — Budapesten pedig évek óta esküdnek a zürichi hivatalos kurzus-jegyzésre. Valóban, ez a svájci tapasztalatom any nyira meglepő, hogy e mellett eltörpül minden.

sarajevói rendőrfelügyelő feleségének, Stefek Tóbiás egyetlen leszármazottjának.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

20. Hollandi játszma.

Játszották a „Münchener Münchener Sakk-kör" házi versenyén, 1922-ben.

Világos: *Hollenderer.* Sötét: *Kieninger.*

1. d2—d4 1. f7—f5

Az „amateurok" (Pheilidor Kortársai és sakkbarátjai a Café de la Régence-ből, Carlier, Leger, Bernard, Verdoni, stb.) irták le először 1775-ben. Mint hogy azonban az elzaszi Stein Illés 1789-ben egy Hágában francia nyelven kiadott könyvben újra ismertette, elnevezték „hollandi" játszmanak.

Ismét egy példája a megnyitások hibás elnevezésének, melyeket a flosszu megszokás már elismertetett. A legújabb keletű igazságtalan, vagy értelmetlen elnevezéseket azonban, mint pl. Alapin-megnyitás, skandináv játék, indiai megnyitás, tanult sakközőnek nem volna szabad használni.

2. e2—e4 Staunton lépése
2. f5×e4
3. Hb1—c8 3. Hg8—f8

4. f2—f3 4. e4×f3
5. Hg1×f3 5. e7—e6
6. Fe1—g5 6. Ff8—e7
7. Ff1—d3 7. b7—b6
8. 0—0 8. Fe8—b7
9. Hf3—e5 9. 0—0?

Döntő hiba: sötétnek nagy sáncolásra kellett volna törekednie.

10. Fg5×f6 10. Bf8×f8
11. Bf1×f6 11. Fe7×f6
12. Vd1—h5 12. g7—g6
13. Fd3×g6! 13. Vd8—e7
A futó ütésére 14. V×g6+, Fg7
15. Bf1, Vh4 16. Bf8+ nyerne
14. Fg6×h7+! 14. Ve7×h7
15. Vh5—e8+ 15. Kg8—g7
16. Ve8—f7+ 16. Kg7—h8
17. Hc5—g6+ nyeri a vezért és a játszmát.

Megfejtés. A 10. feladvány megfejtése: Va5—d5.

Gyomorlajás, étvágyhiány, emésztési zavarok, melyek gyakran csakis a belek renyhességének következményei, a FERENC JÓZSEF keserűviz, használatára folytán rövidesen elmúlnak.

Cenzurát: IOAN NICHIŃ.

Virágcserep

minden méretben.

Fajence kályha,

ugyszintén

Chamoto tégla

kapható legjobb minőségben

Szilágyi & Comp.

aradi keramiai gyárában.

Telefon 556. 4914 Telefon 556.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Uzinele Comunale Arad Sectia ghiata.

Értesítés.

Tekintettel a jégelőfizetők csekély számára a jégszállítás t. évi október hó 1-től kezdve megszűnik.

Dr. Lányi László szül. Oláh Erika úgy a maga mint férje, valamint mindazok nevében akik szerették, mértelen fájdalommal tudatja, hogy imádott édesapja

dada Oláh Árpád szőlőbirtokos

f. évi szeptember hó 28-án délelőtt 11 órakor hosszú és kínos szenvedés után elhunyt.

A megboldogult földi maradványait szeptember hó 29-én délután 4 órakor az ev. ref. vallás szerint tartandó szertartás után, Kuvából Aradra szállítjuk a ott szeptember 30-án délelőtt 11 órakor a felső temető halottházából fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Cuvin, 1923. szeptember 28-án.

„SODOMA ÉS GOMOREIA"

I. rész ma vasárnap utoljára

II. rész hétfőn és kedden az

Urániában.

10%

kedvezményt adok

minden köztisztviselő és vasutasnak, ki magát, mint ilyen igazolni tudja!

Férfi állomány szövetek L. 190—550
Double szövetek... L. 250—550
Reglán- és felöltő szövetek ... L. 150—450
Női gyapjú kelmék ruhára ... L. 120—350
Női felöltő kelmék ... L. 140—425
Női tékabát szövetek L. 250—550
Velourok ... L. 390—700
Selyem örepps marokkain ... L. 240—600
Cilinder bársonyok L. 280—380
Kalap- és kabát dittinek L. 320
Egy mtr tiszta gyapjú futószőnyeg ... Lei 110
Egy mtr mosott vászon... Lei 39
Egy mtr 120 cm. batiszt schiffon ... Lei 49
Egy pár női muszlin harisnya ... Lei 85

Schiffonok, vásznak, menyasszonyi kelengyék stb. legolcsóbb bevásárlási forrása!

ORIENT-

divatáruház

Str. Alexandri (Salacz-u.) sarok. Arad, Bulev. Regina Maria 18.

Mintákat vidékre ingyen és bérmentve küldök!!

Kifutó fiu

éjjelre jó fizetéssel felvételt. Cím a kiadóhivatalban.

Győződjön meg arról, hogy mindennemű férfi fehérneműk a legdivatesebb kivitelben, továbbá Liliom-schiffonok és vásznak, ing-zefírek, szokrok, granadínok, férfi- és női-harigonyák des rubasztekkban, legolcsóbb árakon **Varjasnál** Str. Matianu (Fő) „Az arany kak

Sok pénzt megtakaríthat, ha a felülmúlhatatlan minőségű **„EGOL”** cipőkrémet kékítő fém tisztítót használ

INVITARE
Banca Poporală S. A. din Nădlac va ținea la 15. Octombrie 1923. la orele 10 in localul său propriu.
ADUNARE GENERALĂ EXTRAORDINARĂ.
Ordinea de zi:
1. Designarea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Modificarea statutelor.
3. Sporirea capitalului societății.
§. 19. Propunerile singuraticilor acționari se desbat la adunările generale numai în cazul, dacă aceste au fost înaintate direcțiunii cu 8 zile înainte de adunarea generală.

DIRECTIUNEA.
MEGHIVÓ.

A Nagylaki Népbank Részvénytársaság által 1923. október 15-én délelőtt 10 óra-kor saját helyiségében tartandó **RENKIVÜLI KÖZGYŰLÉSRE.**

Tárgysorozat:
1. Két tag kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Alapszabály módosítás.
3. Alapjokének fölemelése.
§. 19. §. Egyes részvényesek indítványai a közgyűlésen csak akkor tárgyalhatók, ha azok a közgyűlést megelőzően 8 nappal az igazgatóságnál benyújtottak.

IGAZGATÓSÁG.

Helyeknek mindennapi használatára. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a **HELACITOT** Izzadó fényes szíros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehetet finomsággal harmattal volna bevonva. (Miteszerek) alkák pár nap alatt elmúlnak. — Levegőtámasztó arcszépítő. — Készíti: **Dr. Földes és Hehs Margiterna** gyára Budapest, I. Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 13803

Lucerna és vöröshere magot minden mennyiségben vásárol **Gazdasági Egyesület ARAD.** 14105

Használt ólom megvételre keresetlik.

Ujdonság! A kellemes viseletű **„FEMINA”** gyógyhaskötő, mely elhárít sérveket, gyógyít vese és hólyag bajt, operáció után nélkülözhetetlen, orvosilag ajánlva, törvényileg védve. Egyedüli készítője: **HORVÁTHNÉ.** Ezenkívül készítek és átalakítok modern csipőfűzőket. **Plaza Catedralei (Théköly-ter) 6. szám. 4925**

Csobod János vizsgázott fogtechnikus **5zv. Morgenstern Gyuláné** fogászati műtermét Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4076

Régi fogakat és törött arany **fogakat** a legmagasabb árban **veszek** **Moudjalled** vizsgázott fogász. **ARAD,** Bul. Reg. Ferd. 17. József főherceg-u 17.

Arany-, ezüst be-
váltása, legmagasabb árban **Reiner Józsefnél** ARAD, a Lutheránus Preoiz óra-, ókszerjavító templom mellett. műhely.

MANOMETER és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal: **Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.** javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

Ma már mindenki tudja, hogy legjobban és legolcsóbban **GOLDSTEIN LAJOS** nál, Arad, Str. I. Bratianu (Weitzer-utca) vásárolhatunk harisnyát, keztyűt, női és férfi szvettereket, 400 Yardos olasz cémná 9.— Lei, Clark 18.— Lei, D. M. C. 4-50 Lei. Munkások és tisztviselők 5% árkedvezményben részesülnek.

Rheumát, köszvényt biztos sikerrel gyógyít: **a SIMAY-féle vizgyógyintézet** szénsavas- és kénes fürdője. **NYITVA:** férfiaknak reggel 7-től d. u. 12-ig nőknek délután 2-től 6 óráig. 3388

Verifex

Dr. PASCUTIU (ezelőtt Dr. Bácskay) fél **Himlő oltóanyag** legirissebb állapotban állandóan kapható: — detail és engros — **Hajós Árpád** gyógyszeráriában, ARADON a megyeházzal szemben

En Csillag Anna 185 cm. hosszú óriási Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növekedését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakálnövést és rövid használat után egy a haj, a szakáll természetes fényű és sűrű lesz és megkímél a legveszélyesebb korai elöregedésétől. Egy tégely ké Lei 50.— Egy darab szappan Lei 35. Kapható minden gyógyszerárba, drogeriában vagy az összeg előzetes küldése mellett a romániai fővárost **Gracia Kozmetikai Laborator ARAD.** 1

Olcsó férfi-, női és gyermek-cipők elsőrendű kivitelű tartós jó anyag **Czernóczi Testvér** cipőüzletében kaphatók, Arad, Str. N. sesti 7. (Kossuth-u.) 2. **Saját készítés**

Lokomobil, lokomotív, stabilizátorok, valamint gáz generátorok javítását szavatosság mellett vállalom vidéken is. **Kuba György** kazánkovács, 51 ARAD, Calea Radnei (Radnai-ut) 21.

Hirdetmény. Tudatjuk az érdekelt személyekkel, hogy Siria (Világos) községben a Promontori hegyen a szüret október 8-án vesszi kezdő. Siria (Világos) szept. 29. **Dimitrie Budu** elnök.

Ujságmakulatur 5 kgr.-os csomagokban kapható a kiadóhivatalban

Villanyberendezést elvállal úgy helyben mint vidéken **Návrády** Arad, Str. Matianu (Forray-u.) Nagy raktár csillár és szerelési anyagokkal. Vulcán: Str. Gara (Vasut-utca)

Cipő ujdonságok az őszi szezonra megérkeztek **Apponyi Testvérek** Arad

Olcsóbban vásárolhat mint bárhol! Szücs-nél

Férfi zefir ingek : Gyermek patent harisnya : Férfi zokni : **HARISNYA** ARADON, a motorállomással szemben
2 gallérral 185.— Lejtől : 15.— Lejtől : 15 Lej és följebb : 48 Lej 65 Lej 100 Lej

Most érkeztek meg **REINER-hez** Str. Eminescu. A legújabb divatu női kalapok, kabátok és szövetruhák
(Deák F.-u.) Intézeti ruhákban nagy választék!

Apró hirdetések

Ingtalan.

ELADÓ Zeigmondháza modern családi ház azonnal beköltözhető 4 szoba, 2 konyha, mellékhelyiségekkel, kerttel. — Értekezni Ujaradi Takarékpénztár titkáranál. 5457

CALEA AUREL VLAICU (Neuman Samu-ut) 125. számú ház elfoglalható lakással, nagy kerttel sürgősen eladó. 5465

ELADÓ VIZIMALOM. Két darab 21-es Ganz hengerezéssel, darálóval, koptatóval, olajsajtóval ellátott és külön 2 darab 4 hengeres A) és C) típusu majdnem teljesen új Ganz 24—24. HP. szivógáz-motorral is felszerelt jófogalmu víztimalom, lakóházzal, kerttel, nádlási, galyvágási és kaszálási hasznóvételekkel családi okokból sürgősen eladó. Megtekinthető Nagypélen, Arad megye. Felvilágosítást nyújt dr. Olosz ügyvéd Chiseseu (Kisjenő). Szivógáz motorok esetleg külön is eladók. 5505

HÁZTELKEK ELADÓK Strada Boitoieni Mosotzy-tanya. Felvilágosítást vasárnap délelőtt Dömötör mérnök ad Arad. Str. Muresului 5. II. 5536

STR. PIONERILOR 66. (Kosár-utca 20.) számú ház eladó. 5548

BELVÁROSBAN kisebb bérház, átvehető három és négy szobás, fürdőszobás lakásokkal, nagy kerttel 400.000 leiert eladó. Uramis-iroda Arad, főpostával szemben. 13934

FIGYELEM! Bérházak, magánházak, kertés házak, nagy választékban, elfoglalható 3—7 szobás lakásokkal. — Fűszerüzletek, vendéglők lakásokkal. — Szőlők a hegyalján 2 holdtól 20 holdig eladók. Haász-iroda, Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-utca.) 13541

CALEA SAGUNA (Varjassy Lajos) 226. számú ház elfoglalható két szobás lakással eladó. 5582

BELVÁROSI négy szoba, fürdőszobás, azonnal elfoglalható magánház 800 ezer lei. — Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 2 kőszobás, 1 egyszobás lakású ház elfoglalható kétszobás lakással 170 ezer lei. Sürgősen eladó. Cim Arad, Str. Rusu Sirianu 14. új szám. 5578

STR. SAVÁ RAICU 74—76. sz. (György-utca 72.) számú négy egy szobás lakásos ház 600 □-l telekkel eladó. Bővebbet Calea Saguna 92. (Varjassy Lajos-utca 90. szám.) 5589

Uzletek.

FORGALMAS szálloda és vendéglő, étterem és kávéház 18 szobával eladó, vagy az üzlet a leltárral. Közelebbit: Szabó Jánosnál, Orsova, Vasuttelep. 5408

Oktatás.

PERFEKT francia és angol órát adó nő, vagy férfit keresek. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 400

ANGOL, francia, német órát adók a legelőnyösebb áron felnőtteknek és gyermekeknek. Biztos és gyors módszer. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 51

FRÁNCA nyelvét tanít született francia urinó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5576

Ellátás.

EBÉD-vacsora kosztot kaphat néhány intelligens fiatal ember Arad. Strada Grănicerilor (Török Ignác-utca) 7. 5571

KÉT-három uriember elsőrendű házi-kosztot kaphat. Cim Arad Közlöny kiadóhivatalában. 5574

Különféle.

KERÉKPÁROKAT. varrógépeket, gramofont legjobban javít Schwarcz műszerész Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró-és szabásati tanfolyam Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) udvari feljárt II. em. Ugyanott mindennemű felső ruha készítése elvállaltatik. 5540

JÖMENETELÜ iparvállalathoz társ kerestetik. Cimeket „Biztos egzisztencia” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5566

ELVESZETT 1314. számú kerékpár-igazolvány. Megtaláló kéri az Arad, Strada Mărășesti rendőrségen átadni. 5572

Perfect román tisztviselőket, továbbá

gép- „gyorsíró”-ket

felvesszünk. Két nyelvet bírók előnyben részesülnek.

„Agronomul”

biztosító 5575

Arad, Strada Cloșca 15.

Malomvevők figyelmébe

Málmalom legjobb buzertermő vidéken konkurencia nélküli, vasuti állomás tözsomszédságában, kedvező fizetési feltételekkel, más vállalat átvetele miatt sürgősen eladó.

Megbízott: Haász Albert Irodája, Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-utca)

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Lerakat: Neuman palota,
(Strada Horia.)

Benzinmotor

24 H. P. Magnet benzinmotor üzemképes állapotban eladó. Felvilágosítást **MERLE mérnök irodája,** Str. Eminescu 8. (Deák F.-u. 40.) ad. 5583

Méhes mézkészlettel

25 család eladó.

Értekezni Cser Imre tanító-nál Magyarpécskán. 5530

Alkalmi vétel!

1000 Hl. ászokhordó

Kifogástalan állapotban 12—110 Hl. nagyságban 180 Leiert hectoliterenként eladó, kisebb tételekben is. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5532

Merour hirdetési iroda. Oradea-Mare 1072.

Nagyothallók figyelmében!

A legújabb rendszerű berlini villamos zsebtelenfonok (Akustik-készülék) és elemek nagyothallók részére kaphatók: **Némethi Mór** Oradea-Mare (Nvárad) Teleky-u. 15. sz. alatti lakásán, ahol azok bárki által kipróbálhatók. Ha még oly magasfokú a nagyothallás, a leghalkabb beszédet is jól lehet hallani. Prospektust ingyen küld. 5248

Jól eső érzés hatása alatt áll minden háziasszony, aki nagymosásnál a legjobb minőségűnek elismert közkedvelt

„Vazul kékítő”

használja, mely minden fűszer-tízletben kapható. — Viszonteladók nagy árkedvezményt kapnak a „VAZUL-kékítő” gyártójánál

Toma Vazulnál

Arad, Str. Grigorie Alexandrescu 34. (Bercsényi-ute)

Sítány utánzatokat dobjunk vissza!

Seprükötő mestert

ki a seprükészítés körüli összes munkálatokban teljes jártasággal bír

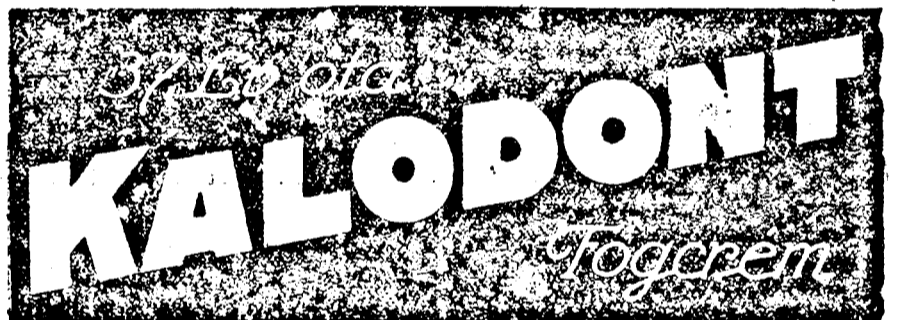
keresünk.

Cim: **BODNAR G.** Arad, Strada Mocioni Nr. 8. (Orczy-utca 1. sz.)

MOTOREKE

Cornick üzemben látható. Versenyen kívül munkateljesítmény és tartósság, azonnal szállítható. 5568

Kovács Soma Társaság, ARAD.

Telefon 151. Mindenfajta nyomtatványokat Telefon 151.

a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig izlésesen, jutányosan és gyorsan készít

az „Aradi Közlöny” nyomdája
Acsev-palota Acsev-palota

„Első aradi” uri versenyszabóság Arad, Strada Alexandru (Salacz-utca) 1. Készít elegáns férfi öltönyöket-, felöltöket-, raglánokat- és télikabátokat a legfinomabb szövetekből L. 2200 től kezdve.

Horváth Balázs női divatterme ARAD, Strada Barltiu 24. (Rákóczi-utca 22.) szám alatt. Készít angol kosztümöket, felső kabátokat és mindennemű női ruhákat

Oszti felöltő- és ruha- ujdonságok megérkeztek:

JULIU PLESZ GYULA

céghez, Arad, Str. Col. Pirelli (Vásárosok színház háta) színház háta b.
retával szemben. Külön mértékű árak és francia dí-
szalon. Olcsó szolid árak. A névű ügy

Női kötött kabátok, gyermek-szvetterek, sálak, harisnyák, keztyűk és trikók érkeztek nagy választékban meglepő olcsó árban. Gyönyörű női kötött ruhákból ujdonságok 520.— Lei Szabolcs. (Arad, Str. Col. Pirelli)

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetésért 2 lei.

Vastagabb betűvel 4 lei.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szolg 80 lei.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„CARMEN”. Vasárnap ott leszünk. 9569

DR. Csütörtökön nem mehettem Pecicára (Pécskára), írjon újabb levelet és jelzze „Franciá”. 5539

Alkalmazás.

PÉNZTÁROSNO (legalább valamennyire románul tudó) felvétetik Kerpel könyvüzletében.

FIATAL ASSZONY házmesterei állást keres. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5590

HÁZMESTERPÁR azonnal felvétetik Arad, Strada Tace Ionescu (Sárosvy-utca) 1. 5579

ÜGYES magyar-német gyors és gépiró, vagy gépirónő azonnali belépésre kerestetik. Románul tudók előnyben. Weissberger Samuel utóda Arad, Bul. Regina Maria 8. — Ugyanott ügyes csomagoló felvétetik. 14027

PERFEKT mindenek szakácsnő felvétetik. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14028

MUNKÁSNOK felvétetnek Bartmes Viktor cukorkagyárában Arad, St. Niu Filipescu (Fierian-u.) 38. 14027

GYAKORLOTT fiatal könyvelő azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Könyvelő” jellegűre a Kelet hírlapirodába Arad címzendők. 14027

HÁZISZOLGÁT keresek, ki virágok kezeléséhez is ért. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5459

NAGYOBB munkásleányok magas fizetéssel felvétetnek. Ingusz dobozgyár. 5501

NEVELŐNŐT keresek két leánykához, ki német és francia nyelvet, valamint zongorát tanít. Ajánlatokat Az Est hírlapirodához Targui-Mures kéretik. 5514

GYÓGYSZERÉSZ GYAKORNOKOT keres Csillag gyógyszerár Arad, gyermekkorházhoz szemben. 5510

JÓL FŐZŐ szakácsnő két tagu családhoz azonnalra felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5519

SEGÉD rőtös, férfi dívat szakmából kizárólagos felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5588

SZORGALMAS mindenek takarításban gyakorlott, felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4718

SZAKÁCSNÉ felvétetik jó fizetéssel Hoffmann Sándornál Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 5521

NYAKKENDŐKET, harisnyákat javít Bitter Mariska Arad, Piața Catedraliei (Tököly-tér) 6. 5550

TÁRSALKODÓNÓT keresünk vidékre Izraelita házhoz, 25—35 év körüli intelligens asszonyt, vagy leányt, ki a háztartáshoz is ért. Megkeresések Arad, Strada Penes Curcanul (Lövész-utca) 6. szám, Gárdosnál. Vasárnap délelőtt 11—3-ig. 5555

RUCARESTER Familie sucht ein gediegenes deutsches Fräulein für ihr 5 jähriges Médy. Offerte mit Photographie und Angabe der Gehaltsansprüche sind zu richten an: Industria de Mobile Aradul, Bulev. Carol 70. 14027

GYAKORNOK fizetéssel felvétetik. Jelenkezni lehet 9—10 között. Cukor László és Fia fakeskedők. 5549

TAKARITÓNÓ, fiatal leány is, reggeli és esti órákra keresetnek Arad, Piața Avram Iancu 21. 5565

IPARVASUTI gőzmozdonyok felállítását helyben és vidéken vállalom. Borsoszyky Sándor Arad, Strada Oituz 105. (Illés-utca) 33. 5557

PERFEKT IRODAI munkaerő felvétetik. Németül tudók előnyben. Szabó Albert-cég, Arad. 5560

CSOMAGOLÁSBAN jártas ember azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5570

MÉRLEGGÉPES könyvelőnő esti órákra könyvelést, vagy levelezést vállal. Cim Ecce-hirdető, Arad. 13964

SZOBALÉÁNYT keresek elsejére Arad, Boulevardul Carol (Erzsébet-körut) 11. földszint. 13338

KEZDŐ csomagoló leányok felvétetnek „Coloniale” Arad, Piața Mihai Viteazul 1b) 5573

BIZTOSÍTÁSI tisztviselő azonnali belépésre kerestetik. Román nyelvet bírók előnyben. Ajánlatok fizetési és haszonrészesezési igények megjelölésével „Szorgalmas” jelige alatt Kelet hírlapirodába Arad kéretnek. 14028

FŐZNI tudó mindenest keresek azonnali belépésre. Sella Arad, Strada Muresului 1. 14028

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakás.

BUTOROZOTT kétágvas különbejáratu szoba kiadó Arad, Str. Ghiba Birta 38. (Varjassy József-utca.) 5552

SZÉP, modern 5 szobás, fürdőszobás belvárosi lakás melléképítményekkel azonnal átadó. Ajánlatot „Cabinet” jelige alatt Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5536

ELCSERÉLNÉM belvárosi, utcai, szép egyszobás lakásomat kétszobással, vagy hasonlóval. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13934

Vétel és eladás.

VÁSZON-ERNYŐ üzletbejárati fölé, háznál, de jókarban, hozzá való teljes felszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

TELJESEN jókarban levő fehér gyermekágy és íróasztal eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4001

SZILSZKIN és perzsa kabát, kézimunka ágyterítők, függönyök, törülközők, női és férfiműek, ebédlő divány, ágyak, asztalok, tükör, íróasztal, stork, kézimunkák, férfi és női télikabátok, női ruhák, dísztárgyak, 2-ös számú gőzmosógép, brilliáns gyűrű, stb. eladó Arad Str. Csmistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobbna. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eljz-palota.) 11895

VESEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és bűvölköket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi íveket és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéket meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13578

KLASSZIKUS Regényírt, Jókai összes műveit, Lexikont vásárol. Krieszer papírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 13631

KOCSIKENŐCS prima, tovottezsír, mindennemű gépkezelőanyag nagyfani áron kaphatók az Aradi Olajipar Részvénytársaságnál Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 46—22. Telefon szám 135—407. 3935

TRÓGÉPEK, kellékek raktára, szakszerű javító műhely. Szegfű, Arad, Piața Luther 3. Telefon 111. 13731

VESEK könyveket magas árban. Ajánlom 110.000 kötetes kölcsönkönyvtáramat. Kransz Paulina, színház-épület. 5426

HAJAT vesz, megfakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunka vállalata Arad, Str. Mărășesti (Kossuth-utca) 58. 4962

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzoló-sok Ernest kézimunka üzletében Aradon, színház mögött készíthetők. 5088

TEHÉN SAJT minden mennyiségben kapható Moase Milentia Igris, jud. Torontal. 5389

NŐI BORKALAPOK Lei 160.— viszonteladónak árkedvezmény Posch áruház Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. 5442

ÜZLETBERENDEZÉS vadonatúj, jutányos árban eladó. Mandi papírüzlet Arad, Bulev. Regele Ferdinand 63—65. 5472

MUST. bor és szőlő, cim Arad, Strada Kocsmál Arad, Strada Consistorului (Deák F-utca.)

EGY pékkemence, cim Arad, Strada Matei Corvin (Fiumyady-utca) 4. 551

ELADÓ egyjáratu 16 HP. cim Arad, Strada malom berendezés francia köv. cim Arad, Strada Oituz 111. (Illés-utca 30.) 551

GÓZEK garnitúra Fowler, vagy Keena, megvételre kerestetik. Ajánlat Abafy Antal Aradul-Nou (Ujarad) cím küldendők. 1401

EGY szép cserépkályha eladó Arad S. Greceanu 15. (Perényi-utca.) 551

ELADÓ két szekrény, egy ebédlő asztal, Arad, Strada Oituz 111. (Illés-utca 30.) 551

ELADÓ egy pedálos cimbalom, Arad Str. Mocioni (Orczy-utca) 34—10a) 551

HIMZÉSEK, csipkék, betétek, ruha és szönyök 10% engedménnyel Hoffmann Sándornál Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 551

ELADÓ négy boglya hereszéna. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 551

DYNAMÓ 120 Volt, 15 Amp. kapcsotáblával eladó. Horyáth Arad, Strada Mocioni 7. 551

EGY szoba butor eladó. Strada Al Julia 10. (Zsófia-utca) Kocsis-ház. 551

MALOMKÖVEK, eredeti francia és holland sziltaselyem, gépolaj, sziljak, malomszerek, cséplőüzemi cikkek Kovács Soma és Társánál, Aradon. 551

MOTOREKE három vasu, egy Torne kukoricaszártépő, óránként 400 kév felapróz, eladó. Rákóczy Arad, Strada Veliciu 10. 551

HÁLÓSZOBA sürgősen eladó Arad, S. Mocioni (Orczy-utca) 16—7. 551

WERTHEIM PÉNZSEKRENY 2-es számú eladó, Cim Arad, Bulev. Carol I. No. 37. földszint 3. sz. ajtó. 551

AUTÓGUMMIK eredeti francia Michelin, Pirelli, gyári lerakat, kerékpár, Kovács Soma és Társánál Arad 551

MOTORFÜRESZGÉP olcsón eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 551

EGY Wertheim-kassza eladó, Cim Arad Közlöny kiadóhivatalában. 551

TELJES cipészszerszám géppel együtt olcsón eladó érdeklődni lehet délután 6 óra után Leitner Jánosnál Arad, S. Budai Deleanu No. 9. (Csokonai-utca) Mosóty-telep. 551

FUTÓSZŐNYEGT és összezsúkolvaságot vennék. Cim Arad, Bulv. Carol (Erzsébet-körut) 37. földszint 8. 1401

HASZNALT OLÓM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

SCHATTELES ÜGYNÖKSÉG

Karansebesi- LUGOS. Telefon sz.

u. 3. LUGOS 16.

Kereskedelmi áru- és termény-képviselő. 5439

Apróhirdetés folytatása a 11-ik oldalán.

Női divat-szövetek Lei 82-től. —: Női kabát kelme Lei 230-tól. —: Női kalapok Lei 160-tól kapható. Posch áruház, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. szám.